

Üzlet, vagy panama

A román államjövődék Autonóm Vezérigazgatósága pályázatot hirdetett a közelmúltban, az ország monopol-kerületeiben felállítandó nagytrafik-engedélyek bérletére. Ez a pályázat, amely az egész országot érinti, úgy látszott, hogy kereseti alkalom lesz arra, hogy az országban számos embernek adjon újabb kenyérszerzési lehetőséget. A pályázatról szóló jelentésünkben azonban úgy látjuk, hogy egy nagy bank, a Banca Marmorosch, Blank & Co. fekszik rá erre a nagy üzletre és mindenképp előtt, az egész ország területére nézve, akarja elnyerni a nagytrafik-bérletek koncesszióját.

Amint mi a viszonyokat ismerjük, máris meg mernénk jósolni azt, hogy a Banca Marmorosch meg is fogja kapni ezt az üzletet. Meg fogja kapni annak ellenére, hogy minden szempontból nézve, antiszociális elbánás az, hogy a nagybankoknak juttassák azokat a ritka, újabb kereseti lehetőségeket, amelyek a polgárságot és elsősorban a kereskedő-farsadalmat illetnék meg.

Az akció külső köpenye az volt, hogy nyílt pályázatot kell hirdetni, hogy a látszatnak elég tétessék. De a helyzet valószínűleg az, hogy a Banca Marmoroschnak már előre megígérték ezt az üzletet. Ők már azzal a tudattal pályázhatnak, hogy ugyanis az övék lesz a nagy koncesszió. Ha pedig valami közbe találna jönni, akkor megindul a személyi összeköttetéseknek ezercsavaru gépezete; a kispolgár, a magánvállalkozó, a privátember pedig csinálhat akármit, a nagy bucuresti-i pénzintézet politika- és financiai nexusaival nem bírja felvenni a versenyt.

Ma, amidőn a társadalom gazdasági válságban úszik, a kereskedelem és a vállalkozás üzletmenete pang, nemcsak, hogy nem volna szabad egyetlen kézbe adni egy olyan üzletet, amelyen számos ember tudná egzisztenciáját megteremteni, hanem ellenkezőleg, a mostani túlméretezett monopol-kerületeket is kisebbekre kellene osztani, hogy minél több vállalkozónak, minél több kenyértelen embernek jusson belőle. A régi közmondás igazsága most is érvényesül: A nagy hal megeszti a kis halakat! Áll ez az igazság különösen akkor, ha a nagy hal az ország egyik legnagyobb pénzintézete, amely a választások idején zsebébe nyulva jó egynéhány protektorát küld be a parlamentbe.

Ha én pénzügyminiszter lennék, akinek a részortjába ez az üzlet tartozik, még arra is szívesen helyeznék, hogy a kisebb területekre felosztott monopol-kerületeket olyanoknak adnám bérbe, aki nemcsak az anyagi feltételeknek felel meg, hanem ott lakik a kerületben és a koncesszióra méltó, érdemes ember. Attól is tartunk, hogy a nemzetiségi kérdés újra előtérbe fogják tolni a nagy üzlet következményei. Felbukkannak olyan vállalkozók, akik a protekciójuk révén megkapták a kerületet, amellyel azonban semmiféle összefüggésük nincsen, adót nem fizettek és a helyi viszonylatokban teljesen tájékozatlanok. Miután látjuk, hogy a pályázók között két megbízható, magyar nemzetiségű vállalkozó is van, reméljük és hisszük, hogy amennyiben nem nyári komédia és nem befejezett dolog a Banca Marmorosch mammoth-üzlete, akkor a magyarság erdélyi számarányához képest, olyan magyarok is akadhatnak, akik ezeket a nagytrafik-bérleteket, törvényes feltételek között elnyerhetik. Az egész ország érdeklődéssel figyeli az események kifejlődését: a készülő új nagyüzletet, vagy az új nagy — panamát

Vihar a Kamarában

Duca bírálja a trónbeszédet — „A kormányzás Duca kezében van,” mondotta Goga Octavian — Bethlen György gróf nagy beszéde — Vita Iorga és Goga között — „Brandsch kinevezése súlyos hiba volt” — Iorga az erdélyieknel zárt ajtókra talált Gróf Bethlen György: „A Magyar Párt nem kapott erejéhez méltó képviseletet a parlamentben”

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén Murescu szocialista képviselő a munkaidő rendezéséről és a vasárnapi munkaszünet betartásáról beszél. Toma, Bratianu György-párti közli a kamarával, hogy Pascu Puperea liberális képviselőt sikkasztás miatt elítélték. A megvádolt képviselő feláll és kijelenti, hogy az ítélet még nem jogerős.

A Kamara ezután a felirati vitára tér át és elsőnek Duca szólal fel, aki deklarációt olvas fel, amelyben a liberális-párt kifejti, hogy a korona iránti hűségéből engedett a király felhívásának és a választásokon támogatta a kormányt. Igéretet tesz arra, hogy a közérdeklő javaslatokat a párt meg fogja szavazni és örömmel veszi tudomásul a költségvetés redu-

— *Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy a választási visszaélések megakadályozták a Magyar Pártot abban, hogy erejéhez méltó képviseletet nyerjen a parlamentben. Ezek előrebocsátása után konstátálom, hogy ez a trónbeszéd az első, amely elismeri a Romániában élő kisebbségi népeket és amely megígéri a kisebbségi probléma megoldását. Amikor ezt tudomásul vesszük és az ígéret megvalósítását várjuk, a Magyar Párt nevében ki kell jelentenem, hogy általános jellegű kérdésekben, mint pénzügyi, gazdasági és ipari ügyekben támogatni fogjuk a kormányt.*

„Tulsokat beszélünk” ...

Ezután a disszidens liberálisok nevében Bratianu György deklarációt olvasott fel, amelyben megállapítja, hogy a választások a pártok eszméjét nemhogy legyőzték volna, de győzelemre vitték azt. Az ő pártjának győzelme is erre vezethető vissza.

A néppárt nevében Goga beszélt, aki megállapította, hogy az a körülmény, hogy Iorga pártunkivüli kormányt akart, azzal magyarázható, hogy 25 év alatt nem tudott pártot teremteni magának. Azután pedig így folytatta:

— Iorga miniszterelnök végigjárta a politikai pártok skálájának összes variációit...

Ispir (kormánypárti): Tul sokat beszélünk erről, jó lesz már egyszer felhagyni vele.

Lupu dr.: Milyen finom egy parlament ez... Még meg is fenyegetik az embert.

Goga ezután felsorolja az összes párfordulásokat, amelyeken Iorga politikai pályája során keresztül ment, a választói jogtól kezdve, egészen a zsidó-kérdésig.

— Vázolnom kell azt az utat, — mondott.

GOGA: Brandsch Rudolf kinevezése súlyos hiba volt

— Brandsch kinevezése súlyos hiba volt nyukra hivatkozva, most joggal mondhatják, lamittkárt kinevezni. Én különben sem bíznék geznem, hogy itt nem lanknak népkisebbségek,

Iorga: Nem üzhetünk strucc-politikát. Itt különféle polgárok élnek, különféle etnikai származással. Én mindig a nemzetet szolgáltam és akarom szolgálni, legjobb tudásom szerint.

Goga ezután támadja a kormányt és leszögezi, hogy a választásoknál lábbal tiporták a jogot.

Iorga: Romániát eddig nem politikai pártok, hanem érdekszövetkezetek kormányozták. Régebben a bojárok végezték a kormányzás munkáját, meg kell hagyni eleganciával. Most már ezt nem ők végzik, működésükben nincs is elegancia, de amit tesznek, azt legalább arcpírulás nélkül teszik.

Goga további beszédében a liberálisokat

kálásáról szóló javaslatot. *Biztosítja a kormány részére a liberálisok támogatását, főleg azoknál a kérdéseknél, melyek a liberális-párt programjában is bennefoglaltak.*

— Ami a trónbeszédet illeti, — folytatta Duca — vannak benne olyan passzusok, kifejezések, amelyek kétértelműek. A trónbeszéd ittlikó népekkel foglalkozik, ami sérti a nemzeti állam jellegét. A kisebbségek követelését nem változtathatnak azon a tényen, hogy Románia nemzeti állam. A liberális-párt éppen ezért tartózkodik a felirati javaslatnál a szavazástól.

Duca után a Magyar Párt részéről gróf Bethlen György szólott hozzá a trónbeszédhez és a következőket mondotta:

ta Goga — amíg Iorga miniszterelnök Vitéz Mihálytól Cuzáig érkezett el. *Fel kell említenem azt is, hogy a csatolt területek nincsenek képviselve a kormányban.*

Iorga: Felhívtam Hatiegan Emilt és Gyulát, valamint Tileat is az együttműködésre, de ugylátszik, hogy nem tudtak együtt dolgozni egy ilyen kiállhatatlan emberrel, mint amilyen én vagyok. Az erdélyieknel mindig csakott ajtókra találtam.

„Ugy látszik, a bíróság előtt fogom végezni”

Goga: Egy ügyes politikusnak meg kell találnia azt a kulcsot, amellyel ezeket a csakott ajtókat kinyithatja.

Iorga: Ugy látszik, hogy a bíróság előtt fogom végezni. Lábbal tiprom az összes törvényeket és végül is maga a semmitűző fog itélni.

Goga: Elismerem a miniszterelnök ur személyi érdemeit. Ez azonban más, mint a politikai szerep.

Ezután Goga Erdély gazdasági és lelki válságát vázolja, majd pedig a kisebbségi problémáról beszél.

— mondja. — A magyarok nagyobb számará-
hogy közülük kellett volna a kisebbségi áll-
államtitkói erre az államtitkára. Le kell szó-
hanem csak néptörödékek.

támadja és megállapítja, hogy Duca messze
viszi a liberális pártot a régi tradícióktól.

Moldovan (liberális) közbe akar szólni.

Toma (Bratianu György-párti): Maga
csak hallgasson. *Maga hozta forgalomba a ki-
rály elleni brosurákat.*

Goga: Nem akarok bővebben foglalkozni
ezzel az ügyvel de nem hiszem, hogy a liberá-
lisoknak ne illt volna a szégyen bírja az arcu-
kon, amikor a legutóbbi választásokon, ők, mint
a korona támaszai szerepeltek. *A kormányzás
Duca kezében van. Akkor bukattja meg kor-
mányt, amikor jól esik.* A politikai válság te-
hát még mindig nyílt. Ilyen körülmények kö-
zött egy ut van: az alkotmány útja, amelyhez
szigoruan ragaszkodni kell.

A HOOVER-TERV izgalmai a világpolitikában

Az Unió pénzügyi államtitkára Párisban — A francia álláspont labilis —
Olaszország elfogadja a moratóriumot — Belgrád tiltakozik

Nemzetközi segítség Németországnak

A Hoover-moratórium körüli izgalom most kezd csak a maga valóságában kifejlődni. A francia kormányban ellentétesek a vélemények, azonban Briand utódjaként emlegetett Paul Boncourt német gyűlölete nem sok reménnyel tölti el az események figyelőit. Mellon már Párisban van s lehet, hogy a lefolytatandó tárgyalások lényegesen befolyásolják a francia kormány álláspontját. Az egész Európa további sorsára döntő jelentőségű kérdésre vonatkozó távirataink az alábbiak:

Párisból jelentik: Mellon, az Unió pénzügyi államtitkára, Londonból jövet, Párisba érkezett. Hivatalos körökben egyelőre ismeretlen a látogatás célja, de bizonyos, hogy a francia kormány tagjaival kíván a Hoover-moratórium javaslatával kapcsolatosan tárgyalásokat folytatni.

Londonból érkezett jelentések szerint a Daily Express értesülése, hogy a francia kormány tagjai között megoszlanak a vélemények a Hoover-javaslat ügyében elfogalandó álláspontra vonatkozólag. Egy kisebbség élén Briand az elfogadás mellett tör lándzsát, de tekintettel arra, hogy Briand-ügy rosszul áll és a Lavale-kormány bukás előtt van, nem valószínű, hogy Briand keresztül tudja vinni nézetét. Az új francia kormányban Briand semmiesetre sem foglalná helyét, utódja Paul Boncourt lenne, aki közismerten németgyűlölő és nem kívánna támogatást nyújtani egy olyan javaslatához, amely Németország felépítésének elősegítését célozná.

A nemzetközi töke azonban mindent elkövet, hogy a német államcsődöt elhárítsa. Nemcsak hatalmas kölcsönrel, hanem nemzetközi hitelügyi megegyezéssel is. Mint New-Yorkból jelentik, az Angol bank, a Francia Bank, a Federal Reserve Bank és a Nemzetközi Fizetések bankja elhatározta, hogy június 26. és július 16-ika között 100 millió dolláros hitelt nyújt a német birodalmi banknak. A hitelnyújtás célja az, hogy a német jegybank a hó végén eleget tehessen fizetési kötelezettségeinek. A kölcsönből a négy bank, egyenként 25 százalékos erejéig vállalt részesedést.

Berlinből jelentik: Pénzügyi körökben tudni vélik, hogy az a híradás, mely szerint a négy bank a német nemzeti Banknak 100 millió hitelt nyújt, igaz. A hírt nem erősítették meg hivatalosan, de ma estére ez ügyben kormánykommunikét várnak.

Olaszország elfogadja a javaslatot

New-Yorkból jelentik: Az Associated Press értesülése szerint amerikai pénzügyi körök véleménye az, hogy Németország gazdasági helyzetének megkönnyítésére nemzetközi hitelügyi megegyezés várható, amely független lenne a Hoover-javaslatról.

Olaszország fenntartás nélkül elfogadta a moratórium-javaslatot, a jugoszláv sajtó szenvedélyesen tiltakozik minden moratórium ellen, amit Németország kapna. Mint Rómából jelentik, az olasz kormány hivatalosan értesítette az angol, a francia és a német kormányokat, hogy Olaszország a Hoover-javaslat mellett terjesztette elő véleményét.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány állásfoglalása Hoover moratórium-javaslatával szemben egyelőre még ismeretlen, a jugoszláv sajtó azonban már most tiltakozását fejezi ki az ellen, hogy Németországnak bármilyen moratórium adassék. Németország fizesse meg jóvátételi kötelezettségeit, ezt kívánja a jugoszláv államérdek. Fejtegetik a belgrádi lapok.

Nagyjelentőségű azonban a német és francia kormányfőiről közeli találkozója. Mint

Berlinből jelentik, jól értesült körökben úgy tudják, hogy Franciaország szívesen fogadna egy a chequersi találkozóhoz hasonló miniszter-találkozót. Valószínű hogy Brüning és Curtius rövidesen ilyenirányú érintkezést keres francia vezetőkörökben.

A moratórium tervét julius elsején hatályba léptetik

Késő éjszaka érkezett londoni jelentés szerint a Journal of Comers írja, hogy Hoover utasította Mellon államtitkárt, hogy Párisba érkezése után lépjen érintkezésbe francia hivatalos körökkel, valamint más szövetséges államok képviselőivel és minden erejével azon legyen, hogy a moratórium tervét július elsejéig hatályba léptethessék. A Mellonnak szóló utasítások megkábélzése előtt Hoover három óra hosszat tárgyalt Stimson külügyminiszterrel. A külügyminiszter ezután kijelentette, hogy nem hajlandó nagyon optimisztikusan megítélni a

helyzetet, de súlyos veszteség volna ha bármit is elkövetnének Hoover terve ellen.

Franciaországba való elutazása előtt Mellon az egyik újságíróknak arra a kérdésére, hogy vajjon párisi látogatása után Berlinbe is elmegy-e, azt felelte, hogy nem akaria azt mondani, hogy nem megy. Nem akar és nem tud semmit sem mondani, mert londoni időzése alatt tartózkodott attól, hogy bármi nyilatkozatot is tegyen a nyilvánosság számára.

Mellon Párisba érkezett

Párisi jelentés szerint Mellon amerikai pénzügyi államtitkárt, aki ma délután ideérkezett, az újságírók kérdésekkel ostromolták meg. Az államtitkár azonban minden nyilatkozatot megtagadott és csak ennyit volt hajlandó kifejteni:

— Nagyon örülök annak, hogy Franciaországban lehetek.

Az államtitkár egyébként az amerikai követségen szállt meg.

Washingtonból jelentik: A British United Presse jelenté, hogy Mellon abban az esetben, ha a francia kormány nem fogadná el teljes egészében Hoover javaslatát, úgy kompromisszumra fog törekedni.

A Reuter iroda newyorki jelentése szerint a Banc of England, a Banque France, a Federale Reserve Banc és a nemzetközi fizetések bankja már nagyban tárgyalnak a német birodalmi banknak nyújtandó 200 millió dolláros kölcsönről. A British United Presse tudni véli, hogy a kölcsön már holnap rendelkezésére áll és az július 16-ig folyósítható.

Az új érettségi-törvény

A kamara vita nélkül megszavazta Iorga javaslatát — A törvény lehangolt-ságot keltett a kisebbségek között — A kisebbségi diákok a „román nyelv” tantárgyán kívül minden más tárgyból anyanyelvükön felelnek — Az önkéntesi joghoz elég a liceumi végzettség is

Csernovitznak és Kolozsvárnak nem kell kisebbségi egyetem

A Kamara mai ülésén a baccalaureátusi törvényt tárgyalták és Iorga javaslatát minden változtatás nélkül úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazták. Az új törvény azonnal életbelép, vagyis ez évben a baccalaureátusi vizsgákat már a Iorga-féle törvény alapján teszik le a diákok.

A baccalaureátusi törvény tulajdonképpen módosítása a középfokú oktatásról szóló Costachescu-féle törvény 21. és 22. szakaszának. Az új szöveg a következő:

Az állami vagy magánliceumok (a felekezeti, egyesületi és magánosoké) végzettjei, tekintet nélkül arra, hogy az iskolának volt-e nyilvánossági joga, vagy nem, amennyiben tanulmányaikat felső iskolákban akariák folytatni, baccalaureátusi vizsgát kötelesek letenni. Ennek a vizsgának a célja, hogy a fontosabb tantárgyakban nyert ismereteket és főként azt állapítsa meg, milyen hatást gyakoroltak a végzett tanulmányok a diákok gondolkodásmódjának kialakítására. A vizsga szelekciónálja a liceum végzettjei közül azokat, akik bebizonyították, hogy magasabb egyetemi tanulmányok végzésére alkalmasak.

A baccalaureátusi vizsgákat speciális bizottságok előtt kell tenni, amelyeket a közoktatásügyi minisztérium nevez ki. Egy bizottság legkevesebb 100 és legfeljebb 200 hallgatót vizsgáztat. Évente egyetlen egy érettségi szesszió lesz június 25. és július 10. között. A minisztérium a bizottságokat a következőképpen állítja össze: Elnöknek kinevez a felsőbbfokú oktatásból egy tanárt, helyettes tanárt, vagy végleges előadót, a tagokat pedig sorshuzás útján jelölik ki az állami liceumok felsőbb osztályainak tanárai közül, úgy, hogy elegendőek legyenek az összes tantárgyak részére. Ezeket úgy választják meg, hogy fele a tanároknak az érettségi körzethez tartozó állami liceumok tanárai közül kerüljön ki, fele más állami iskolák tanárai közül. Az elnöki és bizottsági tagság kötelező. A megbízás visszautasítása vagy nemteljesítése a szolgálat megtagadását jelenti és ilyenképpen esik büntetés alá. A vizsga írásbeli és szóbeli és annak rendszerét szabályrendelet fogja megállapítani. Azok a tanulók akik

olyan liceumba jártak, amelyben az előadás nyelve nem román, a vizsgát úgy az írásbelinél, mint a szóbelinél azon a nyelven teszik, amely a liceumnak nyelve, kivéve a „román nyelv” tantárgyat. Ecélből az elnök a bizottságot kiegészítheti olyan állami tanárokkal, akik az illető intézet nyelvét ismerik. Ezeknek hiányában a felekezeti iskolák tanárai közül is bevonhat a bizottságba tanárokat, ezeknek azonban csak tanácskozási joguk van, a jegyet helyettük az elnök adja.

A baccalaureátusi vizsgát tevő diákok „baccalaureátusi diplomát” kapnak, amelyet a közoktatásügyi minisztérium állítat ki, egységes formában, a tankerületi főigazgatók részén. Románia területén más baccalaureátusi vizsgát nem lehet szervezni és letenni és sem érettségi, sem liceumot végző vizsgákat nem lehet rendezni. Az előző törvényekben foglalt és a jelenlegi törvénnyel ellentétes rendelkezések hatályon kívül maradnak.

Az egész évi önkéntesi joghoz és a közhivatali pályákra való bocsátáshoz elég a liceumi végzettséget jelző bizonyítvány, amely a liceum utolsó évének elvégzéséről tesz bizonyosságot.

A Lupta egyébként hosszabb cikkben foglalkozik az új érettségi törvénnyel és megállapítja, hogy az nagy lehangolt-ságot keltett a kisebbségek között, mivel nem elégítette ki azokat a várakozásokat, amelyeket eléje támasztottak. A megszavazott törvény sokkal kevesebbet nyújtott, mint amennyit a miniszterek eredetileg tervezett.

A közoktatásügyi minisztériumhoz ma érkezett be az ország egyes egyetemeinek véleményei a főiskolai törvényjavaslatra vonatkozólag. A bucuresti-i egyetem nem látja elég világosnak a javaslatnak a főiskolai autonómia kérdésére vonatkozó intézkedéseit és kéri ennek pontos megállapítását. A csernovici egyetem nem fogadja el a javaslatnak a kisebbségi egyetem alapítására vonatkozó részét és elveti a javaslatot a kolozsvári egyetem is. A nagyváradai jogakadémia, a temesvári és bucuresti-i műegyetem elfogadja a javaslatot.

Audiencián Iorga miniszterelnöknél

Dr. Serhan György megyei prefektus kihallgatásának érdekes lefolyása a miniszterelnök szalonkocsijában — Iorga a régi, fényes vármegyei élet renaissanceát és a hivatali tekintély teljes visszaállítását tervezi — Mire kell alkalmasnak lennie a megye prefektusának..?

A kormányelnök kijelentései az érettségítörvény reformjáról

Az aradi királylátogatás eseményteljes mozzanatai között előkelő hely illeti meg dr. Serban György aradmegyei prefektus audienciáját Iorga Miklós miniszterelnök előtt, melyről most számolunk be teljes részletességgel az Aradi Közlöny olvasótáborának. Amint emlékeztetes, Iorga miniszterelnök különvonata reggel hat órakor érkezett meg Averescu marsallal együtt az aradi pályaudvarra, amelynek egyik oldalszakaszára állították be vonatát, mivel a miniszterelnök még aludt. Dr. Peter Iulian bánáti kormányzó, dr. Serban György megyei prefektus, dr. Raicu Aurel polgármester és dr. Moga Romulus aradi rendőrkapitány reggeli szemleutjuk befejezte után nyolc órakor jelentek meg a miniszterelnök különvonatánál, ahol azonban a személyi titkár tudomására hozta a bánáti tartományi és az aradi hatósági vezetőknek, hogy a miniszterelnök csak tíz órakor áll rendelkezésükre, mivel nyolc és tíz óra között tudományos munkásságával van elfoglalva, rendes szokása szerint, bárhol is tartózkodjék az országban.

A tudós „dolgozó-szobájában”

Pontban tíz órakor a megnyílt szalonkocsi ajtajában mosolyogva jelent meg a miniszterelnök frakkba öltözött, jellegzetes alakja. Iorga miniszterelnök már teljes díszben volt mellén magas kitüntetésekkel és a sokak figyelmét felkeltő széles dékani aranyláncával, amelyet frakkabójának külső részén, a nyakában viselt. Dr. Peter Iulian audienciája tulajdonképpen rövid jelentéstételre szorított és párszavas baráti beszélgetésben ért véget. Utána a Bánáti miniszter meleg szavakkal ajánlotta dr. Serban Györgyöt a miniszterelnöknek, ki Aradmegye prefektusát karonfogva vitte be magával a szalonkocsija belsejébe.

A szalonkocsi fogadószobája meglehetősen látványt nyújtott azon keveseknek, akik átélhetik küszöbét. Nem a miniszterelnök szalonkocsija és nem is a fogadószobája ez, hanem a tudós: egy igen széles íróasztal a fő butoradarabja és mindenütt, ahol csak egy talpalatnyi kis hely van, súlyos könyvek, vaskos faliújsók, pergamentkercsek és jegyzetpapirok állnak. A miniszterelnök asztalán egy három ujjnyi vastag, hatalmas terjedelmű faliújsó hevert kinyitva, pergamentlapjain öklömmel, fametszetű betűk: egy angol-nyelvű történelmi ritkaság, amelynek feljegyzései között a XV. századbeli ismeretlen angol historikus Romániára vonatkozólag tett rendkívül érdekes és értékes feljegyzéseket. A miniszterelnök szeretettel csukta össze a tudomány e megmaradt, értékes kincsét, féltő gonddal rakta helyére, majd helyet kínált meg Serban dr. megyei prefektusnak, akinek öröme fejezte ki afölött, hogy végre személyes kihallgatáson fogadhatja. Mint ismeretes ugyanis, az országos képviselőválasztások előtt már megismerte Aradmegye prefektusát, de az események egymásratorlódo rohanásában bizony nem igen nyílt alkalom arra, hogy négyszemközt cserélhessék ki gondolataikat. A szokásosnál sokkal nyájasabb és meghittebb első mondatok kölcsönös kicserélése után, melynek során a miniszterelnök azon reményét fejezte ki, hogy a megye prefektusát új megbízatása nem tartja föl nemes emberbaráti hivatalának orvosi gyakorlása közben és így továbbra is megmarad Aradmegye élén, a miniszterelnök az alábbi érdekes kijelentéseket tette dr. Serban György előtt:

Vissza kell szerezni a tekintély tiszteletét

— Az ön személyéhez — mondotta a miniszterelnök — azért is ragaszkodom a további időkre nézve, mert szilárd elhatározásaimnak egyike az a terv, hogy az ország egész területén, minden megyében vissza akarom állítani a megyei közigazgatási vezetőség régi, általános közmegebecsülésben és tiszteletben álló tekintélyét, amelyre vonatkozólag első sorban is a prefektusok személyében látom az alapvető garanciát. Az utóbbi években, sajnos olyan tüneteket észlelt az ország közvéleménye, amelyek a legkevésbé sem voltak alkalmasak arra, hogy ezt a régi tekintélyt növeljék. Ellenkezőleg, az ország igen sok részében tekintélyromboló hatásuk volt. A megyei prefektusok megnövelt hatásköre biztosítja számukra azt, hogy hivatali működési körükben megfelelő hatalmat gyakoroljanak, a törvények szigorú betartása mellett. Azonban egyéniségüknek is alkalmasnak kell lenni azokra a feladatokra, melyek társadalmi vonatkozások-

ban teszik őket hivatottá arra, hogy a megye társadalmának valóban élén foglaljanak helyet.

— Az az elképzelésem, — folytatta Iorga bizalmas közléseit — hogy a vármegyei vezetők, ahogy erre a belpolitikai helyzet csendesülése és kiegyensúlyozódása időt és módot fog adni, újra felvegyék személyes érintkezésük ünnepélyes keretű szokását a megye minden egyes társadalmi tényezőjével. Azokra a vármegyei recepciókra gondolok, amelyeknek időszakonként megtartott, díszes keretű eseménye alkalmas volt egyfelől arra, hogy a hivatali tekintélyt megőrizzék, másfelől pedig a megyei társadalom vezető-körének közvetlen érintkezését és egységességét eredményezték. Remélem, — mondotta a miniszterelnök — hogy nincs messze az az idő, amidőn minderre gyakorlatilag is visszatérhetünk.

Iorga a törvények reformjáról

Ezután politikai témákra terelődött a beszélgetés fonala. Iorga miniszterelnök a közigazgatási törvény módosításra kerülő szakaszait ismertette a megyei prefektussal, majd a kedvenc baccalaureátusi törvényének intencióiról beszélt. A miniszterelnök kifejtette, hogy az érettségítörvény reformjával elsősorban is a diákok aránytalan megterhelését kívánja kiküszöbölni, másfelől pedig az érettségi tananyagában fog egészséges és praktikus revizót végrehajtani. A tervbevetett rostálásnak első sorban a latin nyelv kiküszöbölése lesz a kezdete, amely ha meg is marad a gimnáziumok érettségi rendjén, a tanuló tudásának tárgyilagossá elbírálásánál nem fog többé egyenértékű tényezőként szerepelni, például a nyelvi, a természettudományi, a közgazdaságtudományi és a történelemtudományi tantárgyak mellett.

Az idő előrehaladottsága miatt az érdekes audiencia itt véget ért. A személyi titkár jelezte, hogy az uralkodó vonata Glogováról elindult és percek alatt beérkezik az aradi pályaudvarra. Iorga miniszterelnök energikus kézzsoritással bucsuzott a megye prefektusától. — a legközelebbi viszontlátásig.

(—ab.)

Nagy összeggel marasztalták el dr. Momák Döme ügyvédet a József főherceg-féle kisjenői birtokperben

Tárgyalás az aradi törvényszéken — 850 ezer lejt kell fizetni a beperelt ügyvédnek — Dr. Momák Döme megfelelt az ítéletet — Az ügyvéd álláspontja szerint, hibás rendelkezés alapján hozták meg az ítéletet

Az ügy végső esetben a Népszövetség elé kerül

Az aradi törvényszék Pop-tanácsa — mint jelentettük — tegnap tárgyalta a József főherceg tulajdonát képező kisjenői házak eladásának ügyét. A hat háztulajdonos a vételarat annakidején Momák Döme dr. aradi ügyvédnek fizette ki, telekkönyvileg a házak át is lettek írva a vevők nevére. A trianoni békeszerződés ratifikálása után azonban a földmivelésügyi miniszterium hivatkozott a békeszerződés 191 ik szakaszára, amely a volt Habsburg-ház tagjainak vagyonával rendelkezik és ezen az alapon a vételár újbóli kifizetését kérték a vevőktől. Tekintettel arra, hogy a szerződést József fő-

herceg képviselőjében Momák Döme dr. ügyvéd kötötte meg velük, őt támadták meg perrel, kérve a vételár, valamint az összes felmerült költségeknek és kártérítési összegnek megítélését. A törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet ebben a nagyérdekes ügyben. Körülbelül 850.000 lejt költség fizetésében marasztalta el Momák Döme dr.-t. Az ítélet elhangzása után kérdést intéztünk dr. Momák Döméhez, aki a következőket mondotta:

— A békeszerződés világos helyzetet teremtett, amennyiben csak azokra a vagyonkomplexumokra vonatkozólag intézkedett, amelyek a békeszerződés életbeléptetésekor a volt Habsburg-ház tagjainak tényleges birtokában voltak. Tekintettel arra, hogy a szóbanforgó ingatlanok már akkor telekkönyvileg át voltak írva az új tulajdonosok neveire, világos, hogy a rendelkezés ezekre nem vonatkozhatott. Különben is a békeszerződés 191-ik szakaszának ellensúlyozására állították föl — mint ismeretes — az elmúlt év folyamán a hágai egyezményben az A. és B. kasszákat. A B. kasszából a volt Habsburg-ház tagjai teljes kielégítést is nyertek, amivel a vonatkozó szakasz hibás rendelkezését ismerték el. Éppen ezt tekintetbe véve, volt jogtalan annakidején a miniszterium eljárása, amidőn a tulajdonosoktól a vételár újbóli megfizetését kérte. Az ítélet ellen felebbeszét jelenttem be, de ha az igazságszolgáltatás fórumainál az aradi törvényszék álláspontjára helyezkednek, úgy kénytelen lennük az ügyet a Népszövetség elé vinni.

Megrendítő kettős öngyilkosság Buziás mellett

A fiatal szerelmesek a halálba menekültek a szülői szigor elől — Tragédia az esküvő előtt

Buziásról jelentik: Megdöbbentő kettős öngyilkosság játszódott le ma délelőtt Fehértemplom, ahol két fiatal szerelmes Suszter Károly és Hiller Mici meggondolatlanul eldobták maguktól az életet. A fiatal ember, aki az egyik ottani kereskedőnek a fia, már régebben udvarolt a bájos Hiller Micinek és úgy tervezték, hogy az esküvőt a közelnapokban meg is tartják. A két fiatal számításait azonban a leánynak szülei váratlanul keresztül húzták, akik küelentették, hogy nem egyeznek bele a házasságba, mert Suszter Károly még fiatal ahhoz, hogy megnősülhesen.

A szerelmes pár eleinte mindenféleképpen igyekezett a leány szüleit más elhatározásra bírni, ami-

kor azonban látták, hogy minden fáradozásuk hiabavalónak bizonyul, közösen elhatározták, hogy megválnak az élettől, Suszter Károly egy revolvert vásárolt, azt ma délelőtt elvitte a leányhoz és megkérte, hogy végezzen magával. A leány szó nélkül átvette a revolvert és szívenlőtte magát. Ez után a fiu gyorsan kivette haldokló szerelmese kezéből a halált okozó fegyvert és ő is agyonlőtte magát. Mindez pillanatok alatt történt és mire a házbeliek a detonációra berohantak, mindkét öngyilkos már halott volt. A szerelmesek három bucsulevelet hagytak hátra, melyben megokolták végzetes tettüket. A megrendítő esett az egész környéken mély megdöbbenést váltott ki.

Egy taxisoffőr véres kalandja négy banditával

Véresreverték és kiraboltak egy bucuresti-i taxisoffőrt — Az elrabolt autót sikerült megtalálni — Veszedelemes menekülés a revolvergolyók záporában

Bucurestiből jelentik: Különös kalandban volt része az elmúlt éjjel egy bucuresti-i taxisoffőrnek, aki négy mindenre elszánt bandita kezei közé került, akik miután súlyosan bántalmazták és mindenéből kifosztották, az egyik Bucuresthez közelfekvő országuton hagyták és autójával együtt nyomtalanul eltűntek.

Stelian Moldovanu soffőr autótaxijával a str. General Anghelcsun levő taxi-állomáson várakozott az elmúlt éjjel, amikor négy, előtte ismeretlen ember lépett hozzá és felszólították, hogy vigye őket a közelben fekvő Militari községbe. Az utasok azonnal be is ültek a taxiba, amely megindult velük a jelzett község felé. Amikor az autótaxi már Militari község közelében volt, a négy utas megállította a gépet, kiszálltak belőle és felszólították a soffőrt, hogy ő is szálljon ki. A soffőr, aki ekkor már átlátta a veszedelemes helyzetet, egy hirtelen mozdulattal megindította a motort és teljes sebességgel elrobogott.

A soffőrnek menekülési kísérlete azonban nem sikerült, mert az „utasok” ekkor revolvereiket előrántva, lövöldözni kezdtek a menekülő soffőr után, aki végül is kénytelen volt autójával megállni. A négy bandita ezután nekiesett a szerencsétlen embernek, akit súlyosan bántalmaztak, majd a nála levő 600 lej készpénzt és egyéb értéktárgyakat magukhoz véve, beültek az autóba és a súlyosan összevert soffőrt éjnek idején az út porában hagyva, elrobogtak. Mintegy fél órával később a szinte felájultan fekvő Stelian Moldovanu soffőr észrevette, hogy Bucuresti irányából egy autó közeledik. Nagynehezen feltápaszkodott a földről és a mellette elrohanó autó utasainak figyelmét kiabálásával sikerült magára terelni. Az autó természetesen rögtön megállott, amelyben történetesen egy csendőrkapitány és három csendőr ült, akik inspekciós köruton voltak.

A csendőrkapitány a soffőrt felvette az autóra és megindultak az általa mutatott irányba, amely felé a négy bandita az autóval eltűnt. Alig mentek 10 percig, amikor Ciorogariu község határához érve, ott az út mentén egy elhagyva-

tott autót vettek észre, melyet közelebről megvizsgálva, látták, hogy az a banditák által elrabolt gépkocsi. Mint megállapították, az autóból kifogyott a benzin és így a banditák kénytelenek voltak az autót elhagyni, eltávozásuk előtt azonban az autótaxi benzin tartályait leszerelték és azt magukkal vitték. A kocsi megvizsgálása alkalmával még megállapították, hogy a taxi hátsó ernyőjét egy revolvergolyó beszakította, amely a volán előtt levő ablaküveget is szétzúzta és csak kevesen mult, hogy a volánnál ülő soffőrt nem sebesítette meg. A megtámadott soffőr a négy banditáról pontos személyleírást adott és így remélhető, hogy a bucuresti-i rendőrségnek vagy valamelyik községbeli csendőrségnek sikerül a négy veszedelemes banditát ártalmatlanná tenni.

Öngyilkos lett egy tizenkét éves fiú

Marosvásárhelyi elemista fiú megrendítő tragédiája

Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap délután megrendítő öngyilkosság történt a székeiy fővárosban, melynek áldozata Végh József 12 éves, elemi iskolás fiú. A megindított rendőri nyomozás megállapításai szerint, a kis Végh József, akinek édesapja kőfaragó mester és a városi temető mellett van a műhelye, jóviszonyban volt a temetőgondnok kisleányával. A gyermekek gyakran jártak egymás szülei házához. Tegnap délelőtt a gondnok kisleánya észrevette, hogy játszótársa kis ezüstszobrot vitt el lakásukról.

A dologt elmondta édesanyjának is, aki átment Véghékhez és a kisfiút megpirongatva, visszakeres az elvitt tárgyat. Végh József ret-

tenetesen elszégyelte magát, órákhiosszat sírdogált, édesanyja mellé húzódva, majd ebéd után besompolygott a hálószobába. Szülei azt gondolták, hogy a heves sirástól elcsigázott gyermek aludni fog és napirendre tértek a dolgoz fellett. Egyszerre éles dörrenés hallatszott a hálószobából. Véghék rémülten siettek a szobába és megtalálták a kisfiút, aki az apja Browningjával mellbelötte magát.

A kétségbeesett szülők gyorsan mentőkért telefonáltak, mire azonban a segítség megérkezett Végh József már halott volt.

A golyó a balüdöszárnyat teljesen összeroncsolta és a szívburokot is súlyosan megsebesítette.

Panaít Istratit nem engedik be Olaszországba

A világhírű román író feketelistán van az olasz hatóságok előtt — Megakadályozott párisi út — Panaít Istrati Laibachban

Illusztris vendége van vasárnap óta Laibachnak. A híres román író, Panaít Istrati töltött ott kényszerűségből két napot. Az író nyilatkozott a sajtó munkásainak s elmondotta, hogy szokásos pihenőidejét töltötte a romániai Braila közelében levő farmján, ahol irodalmi munkásság mellett szorgalmasan végezte a mező munkákat is. Néhány nap előtt menyasszonyával együtt Bucurestibe utazott, majd pedig onnan Jugoszlávián át Párisba indult. Az út során, minden baj nélkül ment Jugoszlávián keresztül, azonban az olasz határállomáson, Póstumán az ottani olasz határrendőrség parancsnoka udvariasan közölte vele, hogy útját nem folytathatja Olaszországon keresztül, mint-hogy a fekete listán szerepel.

Panaít Istrati előbb kommunista volt, később azonban beutazta a bolsevik Oroszországot s alaposan kigyógyult a kommunizmusból. Tapasztalatait három kötetes munkában tette közzé s az objektív munka szenzációs vádirat

vette a választmány, hogy a Kölcsény Egyesület tagjainak többsége az e hó végén lejáró munkáérvé eleget tett tagdíjkötelezettségének. Ha a hátralékban levők is kiváltják a jelentkező pénzbeszedőktől igazolványukat, a költségvetés célkitűzéssel anyagiakban is megfelelők lesznek. A választmány ezután elhatározta, hogy a jövő héten záródó munkaév közgyűlését előkészítő választmányi ülés szeptember végén lesz. Akkor fogja az egyesület megállapítani a november végén vagy december elején esedékes ötvenéves jubileumi ünnepségek megtartásának kereteit. Ebben az évben ünnepi ugyanis az aradi Kölcsény Egyesület fennállásának és értékes közművelődési munkálkodásának ötvenéves fordulóját.

A választmány végül megbizta az elnökséget az 1931—32-es év munkatervére nézve, hogy az idei keretek között folytassa eredményes munkásságát az irodalom, tudomány és művészetek terén, az anyagi lehetőségek szerinti népszerűsítés és terjesztés formájában,

a szovjet ellen. Az olasz hatóságok ugylátszik nem ismerik Panaít Istrati újabb irodalmi működését s még mindig mint antifascistát tartják nyilván, akinek tilos Olaszország földjére lépni. Menyasszonyának természetesen megengedték a továbbutazást s így Istratinak nem maradt más hátra, mint az első vonattal visszatérni Jugoszláviába.

Istrati Laibachból érintkezésbe lépett romániai barátaival, elsősorban Sarateanuval, a román szenátus elnökével, akit intervencióra kért fel a bucuresti-i olasz külképviseletnél, miután az ottani olasz követségen néhány nap előtt minden fenntartás nélkül adtak Istratinak vizumot.

Az újságírók Istratinak megmutogatták a város nevezetességeit. Az író nagy érdeklődéssel nézfe végig a Concordia—Illyria bajnoki mérkőzését, majd látogatást tett az egyes szerkesztőségekben. Az író utlevélügyének elintézéséig Szlovéniában marad.

* Vasárnap este a karszemélyzet jutalomjátéka nagyszerű színházi estnek ígérkezik, amelynek legnagyobb eseménye F e k e t e M i h á l y volt szinigazgató fellépte. Kivüle Dancs Ica, Kun Dezső, Bizza Laci, Abonyi Klári, Szabó Gyula, azután igen sok műkedvelő: Berkovics Dániel operaénekes, Petőfi Sándor stepp-táncos, a három kis Dorogi csodagyerek, továbbá Bayer Antal, B. Koszka Ilus, Rosenberg Mihály, Boross Elza, Sebestyén Rózi lépnek fel. Dorogi Sándor mandolinon kíséri gyermekei tánc- és énekszámát, a Magyar Ifjúsági Zenekar, dr. Mezey Zsigmond vezényletével hangversenyszámokat ad elő, a magyar ifjúsági műkedvelőgárda, Bérczy Ilonka tanárnő betanításával, verbunkos táncot szerepel. Végül két egyfelvonásost mutat be a műkedvelői együttes: Halász Imre „Biztos győzelem” és Nóti Károly „A nyul” című vígjátékait. Olcsó, 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Pénztárnyitás szombatn délelőtt. A tiszta jövedelem a színház kisembereé.

Színház — Irodalom — Művészet

Emlékezés Kuncz Aladárról

Az aradi Kölcsény Egyesület választmányi ülése

Csütörtökön délután az aradi Kölcsény Egyesület választmánya ülést tartott a Kulturpalota kistermében, Fischer Aladár főgimnáziumi igazgató elnökletével. Fischer Aladár napirend elért megkapó szavakkal emlékezett meg arról a vesztéséről, amely a magyar irodalmat Kuncz Aladár halálával érte. Kuncz Aladár, az egykori aradi liceum igazgatójának, Kuncz Eleknek fia volt és Aradon született. Azonban nemcsak ezért állt közel a kiváló tehetségű író az aradi Kölcsény Egyesülethez, de az utóbbi években mint az „Erdélyi Helikon” szerkesztője szoros kapcsolatot tartott fent az egyesülettel. A választmány ezért úgy határozott, hogy részvétíratot küld az „Erdélyi Helikon”-nak.

Szóllósi Isván főtájtár ezután tartalmas beszámolójában rövid betekintést nyújtott abba a nagyvonalú és értékes közművelődési munkába, melyet a Kölcsény Egyesület a Kulturpalota könyvtárában a szépirodalmi és tudományos munkák, folyóiratok gyarapításával, valamint az Iparos Otthonban és a Kulturpalotában az elmúlt esztendő novemberétől ez év áprilisáig rendezett 61 előadással végzett. A választmány nagy tetszéssel fogadta a beszámoló és magáévá tette azon indítványt, hogy a Kölcsény Egyesület választmánya ismételtlen megköszönje az aradi lapok szerkesztőségeinek azon értékes támogatást, hogy előleges híradásokkal és beszámolókkal oly hathatósan elősegítik az Egyesület közművelődési munkáját.

Bérczy Lajos pénztári jelentéséből tudomásul

H I R E K

Az aradi középiskolák ünnepélyes évváró vizsgája

Fényes ünnepségek a Kulturpalotában.

A középiskolák évváró vizsgáját, amelyet eddig minden iskola külön-külön tartott meg, a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium rendelete szerint ez évben közösen fogják megtartani. Az évváróünnepélyt június 29-én, Péter és Pál napján reggel 8 órakor kezdik a Kulturpalota nagytermében gazdag programmal, ünnepélyes keretek között a jutalmak kiosztásával. A program számai a következők:

Moise Nicoara növendékeinek énekkarától a királyhimnusz. Megnyitó beszédet mond Bucurescu Florica, a Ghiba Birta leányiskola igazgatónöve. Poparceanu költő: Párbai c. versét szavalja Nicolescu Nic., a Moise Nicoara liceum VII. éves tanulója. Gavanescu tanár Jorga életéről beszél. A leányközépiskola növendékeinek két énekszám. A leányzakiskola növendékei fantasztikus táncszáma. Cerna P. A föld irója című versét szavalja Ciuhandu Neaga, a Ghiba Birta leányliceum növendéke. A kereskedelmi leányiskola tornamutatóvanyai. Nemzeti táncok a leányközépiskola növendékeitől. Ifjúsági induló a Moise Nicoara növendékeinek énekkarától. A díjak kiosztása. Induló: a középiskola énekkarától. Zeneszámok a 93-as gyalogezred zenekarától.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóköny. jobbára szeles hűvösebb idő, zivataros esők.

— **Peter Iulian dr. kormányzó kiténtetése.** Peter Iulian dr. bánsági kormányzó értékes kiténtetésben részesült. Károly király aradi tartózkodása alkalmával, a kormányzónak személyesen nyújtotta át a Koronarend tiszti nagykeresztjét és működése felett legmagasabb elismerését fejezte ki. Peter Iulian egyik tervezője az új közigazgatási törvénytervezetnek és a kiténtetést részben ezen tevékenységéért is kapta.

— **Gyermekek a világbékeért.** Londonból jelentik: Tizenkét amerikai gyermek, öt fiú és hét leány, ma Angliába érkezett. A gyermekeket az amerikai gyermekszövetség küldi követségbe az angol és francia gyermekekhez, a világbéke propagálására.

— **Eg egy petróleum-telap.** Baiciból jelentik: Hatalmas tüzvész pusztított ma délelőtt Baiciban, a „Redeventi” petróleumtársaság telepén, ahol ma délelőtt fél 12 órakor villámcsapás következtében kigyulladt a társaság 2. számú hatalmas szondája. A tüzhöz a társaság, valamint a szomszéd petróleumtelepek tűzoltóságai vonultak ki, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák. A tűz még egyre tart és az oltási munkálatok erőteljesen folynak. A kár már eddig is igen nagy.

— **Gyorsanülő mérég a gyógyíthatatlan betegeknek.** New-Yorkból jelentik: Csikágó államban az orvosok egyesülete előterjesztést tett a törvényhozásnak, hogy vezessék be a rendszert egész Amerikában, mely szerint a gyógyíthatatlan betegeket fájdalommentesen megölhessék. Az orvoskongresszus ezt a határozatát most Európába is megküldötték. Az ölt orvosok funkcióját az állam fogja ellenőrizni.

— **Megöltek egy kortest Magyarországon.** Budapestről jelentik: A monori választókerületben négy ellenzéki jelölt küzd a hivatalos jelölttel szemben. A választást óriási izgalom előzi meg és az ellentétek ma emberéletet is követeltek. Az áldozat: Papp Józsefnek, az egységspárt hivatalos jelöltjének kortese, Bajári Pál, akit tegnap este leszúrtak. Bajári meghalt, a tettesek elmenekültek.

— **Katonatiszti nyugdíj-szabályozás.** Folyó év július 1-ével a katonatiszti nyugdíjak szabályozva lesznek. Evégből értesítjük az összes nyugdíjas tiszteket, hogy az egyesület irodahelyiségében, Strada Ioan Calvin No. 12. (Graf építészeti iroda) kellő információt nyerhetnek az okmányok beszerzése ügyében. Egyben felkérjük a tiszt urakat, hogy a hátralevő beiratkozási díjak, valamint a folyó év május hó 1-től esedékes tagsági díjakat szíveskedjenek befizetni. Az elnökség.

Éjjel egy órán tul nincs női kiszolgálás az aradi kávéházakban

Szigoru rendelet a kávéházakra és vendéglőkre vonatkozólag — Még a szakácsnők sem maradhatnak benn — 5000 lei büntetés a rendelet túllépéséért

Ma délelőtt az összes aradi kávéosok és vendéglősök idézést kaptak, amelyben felszólították őket, hogy jelenjenek meg az aradi rendőrség erkölcsrendészeti osztályán Adamovici komiszár előtt. Az idézésre az aradi kávéház- és vendéglő-tulajdonosok megjelentek a rendőrségen, ahol tudomásukra hozták, hogy a munkaügyi törvénynek van egy olyan paragrafusa, amelynek értelmében *női alkalmazottakat éjjel egy órán tul nem szabad a kávéház vagy vendéglő helyiségében tartani.* Ezt a paragrafust eddig Aradon nem alkalmazták, azonban most, hogy az alkalmazottak részéről több panasz is érkezett, ennek be nem tartása végett, a rendőrség szigorúan figyelmeztette a vendéglősöket és kávéháztulajdonosokat, hogy a törvénynek ezt a paragrafusát tartsák be.

A vendéglősöket és kávéházakat már ma estétől egy bizottság járja be és abban az esetben, ha ott éjjel egy óra után is női alkalmazottakat találnak, úgy a tulajdonosokat ötezer lej kezdő büntetéssel sújtják.

A kávéosok és vendéglősök körében a rendőrség intézkedése izgalmat keltett, mivel a törvény intézkedése értelmében nemcsak a kiszolgáló-nőknek nem szabad éjjel egy óra után dolgozniok, hanem tiltva van ez a személyzet annak a részének is, akiket férfiakal nem lehet pótolni: így a szakácsnőknek és mosogatóleányoknak is.

— **FELHÍVÁS AZ ARADI KIRÁLYNAP FÉNYKÉPÉSEIHEZ.** Az aradmegyei prefektura titkársága ezuton hívja fel mindazokat, akik Károly király és kísérete aradi tartózkodásának alkalmából az ünnepségek egyes mozzatairól fényképfelvételeket készítettek, hogy jól sikerült felvételeiket, a felvevő aradi hivátságos és amatőr-fényképészek neveinek pontos feltüntetésével, három-három tiszta másolatban, lezárt borítékban a megyei prefektus kabinet-főnököknek, Vadasan vármegyével titkárnak címére héttől déli 12 óráig szíveskedjenek eljuttatni. A megyei prefektura a jósikerült király-felvételekből három albumot állít össze, amelyeket az aradi fénykép-készítők neveinek feltüntetése mellett illetékes helyre kíván eljuttatni. Bizonyosra vehető, hogy az érdekes ötlet nagy lelkesedésre talál Arad amatőr és hivátságos fényképezői között egyaránt.

Párisi magyar történet

Beköszöntött a kánikula, a nyaralások és a külföldi utazgatások rekkenő évadia Saxlehner Kálmán, a világhírű magyar „Hunyady János”-keserűvízforrások tulajdonosa is hosszabb külföldi utra ment, Amerika felé. Utközben azonban egy pillanatra megállott Párisban, ahol egy finom vendéglőben rákot és más tengeri halat fogyasztott. Ejjel Saxlehner rosszul lett és orvost hívatott. A párisi orvos megvizsgálta Saxlehner, aki elmondotta, hogy halmérgezése van.

„Ajánljon nekem egy jó hashajtót” — mondotta Saxlehner a francia orvosnak.

„Kérem én csak egy biztos szert tudok — válaszolta a francia orvos — Igyon Unyady Dzsaszt.”

— Pont nekem ajánlja? — kérdezte Saxlehner — hiszen én vagyok ezeknek a forrásoknak a tulajdonosa.

A francia orvos valósággal megvolt hatva, hogy szemtől-szembe áll a nagy Hunyady Jánossal és el-érzékenyülten ölelte körül hírneves és nagy paci-ensét, Saxlehner—Hunyady Dzsaszt.

JOGHURT — Aradi Tejcarnok

— **Feljelentett aradi fogtechnikus.** Különös ügyben tett feljelentést Chaim D'Moudjalled aradi fogtechnikus ellen Ács József. A vád szerint Ács eltört fogsorát akarta a fogtechnikusnak javítás végett átadni, aki a munkálatokért 280 lejt kért, annak elkészülte után azonban a fogtechnikus csak abban az esetben volt hajlandó kiadni Ács fogsorát, hogy ha az az előző munkákból származó, mintegy 1200 lej tartozását kifizeti. Ma délelőtt tárgyalta az ismert fogtechnikus ügyét az aradi törvényszék Orezeanu-tanácsa, s bár Ács József tagadta a tartozás fennállását, éppen Ács felesége volt az, aki a fogtechnikus állításainak valóságát igazolta. A törvényszék feimentette Chaim D'Moudjalledet a vád alól és az ügyet polgári bíróság elé utasította.

Megdézsmált hagyaték

Mi történt az Aradon tragikus körülmények között elhalt francia nyelv-tanár-nő szekrényével?

Érdekes ügyvel kapcsolatban került ma ismét az aradi törvényszék Orezeanu-tanácsa elé Fisan János, Alexander Béla és a közelmúltban elítélt Laboda Margit. Az elhalt év folyamán Aradon Piron Alice francia nyelv-tanár-nő tragikus körülmények között elhunyt. A hagyatékát hivatalosan lepecsételték, néhány nap mulva azonban megállapítást nyert, hogy ismeretlen tettesek a folyosón lévő egyik szekrény pecsétjét feltörték és onnan nagyobb értékű ruhaneműt vittek el.

Megindult az eljárás és a nyomozás folyamán a gyanu az elhunyt tanárnővel egy házban lakó Fisan Jánosra és társaira irányult, akik ellen az ügyészség betöréses lopás címén emelt vádat. A mai tárgyaláson csupán Fisan János jelent meg, míg a távollevő Alexander Béla és Laboda Margit ellen a törvényszék elővezetési parancsot adott ki és az érdekes per tárgyalására új határnapot állapított meg.

— **A magyar-Oceanrepülők.** Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint, Endresz és Magyar pilóták teljesen startra készen állanak és a Justice for Hungarynak ma hajnalban el kellett volna indulnia. Rossz meteorológiai viszonyok miatt a startot újból elhalasztották.

— **Zarándoklat Mária-Radnára.** Vasárnap nagy közös zarándoklat indul Aradról Mária-Radnára, dr. Lakatos Ottó plébános vezetésével, melyen előreláthatólag nagy számban vesznek részt. A zarándoklat folyó hó 21-re volt tervezve és a bánsági német nemzet jellegű zarándoklat miatt halasztották el 28-ára. A vasárnapi zarándoklaton, amely tulajdonképpen az első rendes zarándoklat, mely Aradról indul, többszáz hívő vesz részt, a katolikus egyesületek közül a Jézus Szíve Társulat, a Kis Énekkar és a Mossóczy-telepi Énekkar testületileg jelenik meg. Vasárnap este a Katolikus Legényegylet fogadja az állomáson a visszatérő zarándokokat, Szóts Didák hittanár vezetésével, akik körmenetszerű bevonulással, égő gyertyákkal és énekkiséréttel térnek haza.

— **A legkellemesebb szórakozásban lesz része a közönségnek a nyomdászok által vasárnap Uj-aradon a Kornett-féle vendéglő kerthelyiségben rendezendő kerbi ünnepélyen, melynek gazdag programjából kiemelkedik a Gutenberg-dalkör hangversenye és egy kitűnő jazzband, továbbá lesz szép ségverseny, tombola, kugliverseny, amerikai árvérés, jóslás egy külföldi híres jóvendőmondó által stb. Belépődíj a délutáni kertünnepélyre 30 lej. Este 9 órakor nagy táncestély, melynek sikere érdekében egy száztagu rendezőgárda szorgoskodik. Belépődíj az esti táncestélyre 30 lej, családijegy 13 személyre 60 lej.**

A csicséri váltóór tragédiája

Darabokra tépte a vonat, de megakadályozott egy vasúti katasztrófát. — Targyalás az aradi törvényszéken

Ez év áprilisában borzalmas vasúti szerencsétlenség történt az Aradhoz közel fekvő Csicséri vasúti állomáson. Tizennyolcadikán az esti órákban mintegy ötvenkét kocsiból álló tehervonat érkezett be a csicséri állomásra, ahová ugyanakkor várták a Bucuresti felé haladó nemzetközi gyorsvonatot is. A tehervonat teljes menetsebességgel rohant be az állomásra, Paduran Miklós váltóór kétségbeesve intette le a vonatot abban a hiszemben, hogy a mozdonyvezetővel valami baj történhetett és nem fekezte le kellő időben a vonatot. Midőn azonban látta, hogy minden intégetése hiábavaló, a bejárati váltóhoz ugrott és azt a teljes sebességgel robogó vonat alatt átváltotta. A tehervonat kisiklott, azonban Paduran Miklós is életével fizetett, mert a szerencsétlen váltóórt a kisiklott teherkocsik, amelyek még mozgásban voltak, elkapták a váltónál és a szó szoros értelmében darabokra tépték.

Az aradi ügyészség bevezette a vizsgálatot a szerencsétlenség ügyében és az ügyet Ludosan vizsgálóbírónak osztották ki, aki a halálvonalat mozdonyvezetőjét és vonatvezetőjét hallgatta ki ma délelőtt. Mind a ketten azt adták elő mentesükkre, hogy a mozdony sipjelei dacára a vonaton szolgálatot teljesítő fekezők nem fekeztek le a vonatot és különben is Paduran Miklós a váltót már előzetesen a gyorsvonat számára állította be, a teljes menetsebességgel robogó tehervonat láttára vesztette el a fejét és váltotta át a váltót már a vonat alatt. A kihallgatások befejezése után Ludosan vizsgálóbíró átiratot intézett az aradi forgalmi főnökséghez, amelyben helyszíni szemle elrendelését és vasúti bizottság kiküldését kérte, amelyben a vizsgálóbíró és az ügyészség delegáltja is részt vesz, hogy a halálos szerencsétlenség lefolyását a helyszínen állapítsák meg.

Aradiak a Miss Transylvania-választáson

Impozáns előkészületek a temesvári választásra — Nagy kedvezmények a résztvevőknek

Alig néhány nap választ bár el bennünket Miss Transylvania megválasztásától a rendezőség mindent elkövet, hogy az egész Erdélyt érdeklő esemény minél impozánsabb és minél nagyszerűbb keretek között történjen meg. A Missék és az udvarhölgyek július 4-én érkeznek Temesvárra, a megérkezés napján ismerkedési estélyt rendez tiszteletükre a verseny vezetősége. Vasárnap, július 5-én délelőtt megtekintik Temesvár nevezetességeit és a délutáni pihenő és a versenyre való előkészületek után, este választja ki a zsüri az egybegyűlt szépségek közül a Miss Transylvania büszke cím viselőjét.

Szécsi Oszkár bebizonyította súlyos vádjait a Bless-cég vezetői ellen

Az Aradról Budapestre költözött Szécsi szenzációs vallomást tett a törvényszéken — Bobizonyította Kámán Vilmos és Klein Henrik ellen felhozott vádjait

Budapestről jelentik: A manchesteri Bless et Co. cég fiáletképtelensége — amely még a múlt év őszén következett be — világszerte nagy szenzációt keltett. A hatalmas cégnek szinte egész Európában voltak összeköttetései és bukásával cégek és existenciák sorozatát rántotta maga után.

A Bless-cég romániai képviselője egy ideig az aradi Szécsi Oszkár volt, aki később Aradról Budapestre költözött. A cég kényszeregyezési tárgyalásai nemrégiben kezdődtek meg Budapesten az országos Hitelevédő előtt és ekkor a tárgyalásokon Szécsi Oszkár súlyos vádakkal illette a Bless-céget és annak jelenlegi vezetőit, Kámán Vilmost és Klein Henriket. Szécsi Oszkár többek között rávilágított arra, hogy a hatalmas Bless et Co. cég nem az általános gazdasági krízis, hanem vezetőinek büntös könnyelműsége következtében

Főnyeremény	Már	nap	Nyeremények összege
L.: 1.000,000	csak	van	L.: 4.000,000

az Albina Bank által garantált
Kolozsvári Mentő Sorsjegy huzásáig.

Egész sorsjegy ára 100.— Lej, fél sorsjegy 50.— Lej.
Sorsjegyek kaphatók tőzsdékben, bankokban, üzletekben és az uccai árusoknál.
Központi sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului No. 16.
Aradmegyei főbizományos: **ECKSTEIN TIVADAR**, Str. Vidra No. 1., ahonnén 119 Lej. fél sorsjegynél 69 Lej előzetes pénzbeüldés ellenében a sorsjegy megrendelhető.

Kétszáznegyven tanuló elegendő az aradi kath. főgimnázium fenntartásához

Szeptembertől számít a nyilvánossági jog visszaadása — A jövő tanévben husz százalékos növendékszám-emelkedésre lehet számítani — 5 év kell a teljes létszám elérésére — Fischer Aladár igazgató nyilatkozata

A régen huzódó, de eddig csupán ígértekkel biztatott mozgalom, amely az aradi róm. katolikus főgimnázium nyilvánossági jogának visszaszerzésére irányult, végre a megvalósulás stádiumába lépett. Iorga miniszterelnök a nyilvánosság részére tette nagyjelentőségű nyilatkozatát az aradi kisebbségi vezetők előtt, amelynek mintegy betetőzését jelenti a hivatalos lapban, július első napjaiban megjelenő királyi dekretum.

Hosszu évek után új energiával indul meg tehát a róm. katolikus főgimnázium következő tanéve. Erről az új nekiindulásról beszélgetünk Fischer Aladár igazgatóval, aki érdekesen válaszolt a főgimnázium jövőjét:

— A tanítás menetében — mondotta Fischer igazgató — változást nem jelent a nyilvánossági jog visszaadása. Véleményem sze-

rint az új érat szeptembertől kell számítani és nem a rendelet megjelenésétől, ami azt jelenti, hogy a pót- és javítóvizsgálatokra még az előző rendeletek az irányadók.

Szeptemberben közreadjuk a szokásos felhívást a beiratkozásra, amelyben természetesen már fontos szerepet játszik, hogy intézetünk nyilvánossági joggal felruházott.

A következő tanévben szembezőkő növendékszám emelkedésre nem igen lehet számítani. Azt hiszem, hogy a mostani nyolcvanról, száztíz, esetleg százhuszra emelkedik a beiratkozott tanulók száma. Ez is leginkább az alsóosztályban. A felső osztályok lélekszáma változatlan marad. Négy-öt évre van szükségünk, amíg elérjük, hogy kétszázhusz-kétszáznegyvenen iratkoznak be. Ez a szám azután állandósul. Többre nincs is szüksége az intézetnek, de különben is ma már elmúlt a szülőknek az a felfogása, hogy gyermekeiket mindenáron középiskolába járatták. Ismét domniáló lett a kereskedelmi és ipari pálya.

Anyagi szempontból ez a létszám teljesen elég. Biztosítja az intézet fenntartását s részben teliermentesíti a katolikus hitközséget. Az államsegély összege változatlan marad akkor is, ha az intézet, mint nyilvános jogu működik. A befolyó tandíjakból pedig fedezetet nyernek az intézetet érintő dologi kiadások.

Ezekben válaszolt Fischer Aladár igazgató azt a helyzetet, amelyet a főgimnázium életében a nyilvánossági jog megadása teremt. Természetesen a dolog kétoldalú. Amíg az intézet mindent megtett, hogy belső életében teljesen, százszázalékban megfeleljen a miniszteriumi rendeleteknek, úgy most az aradi és aradmegyei magyar szülőknek kell a katolikus főgimnázium mögé felsorakozni, hogy annak további fejlődése ily módon biztosítva legyen. Mert súlyos és anyagi megterhelést jelentő gondoktól szabadulnak meg a szülők azáltal, hogy az aradi róm. katolikus főgimnázium nyilvános jogúvá válik, terhes és emésztő gondok megszűnését jelenti ez a rendelet, amely belenyul a gyermekek jövőjébe is. Akik most már a megszokott otthonban, ismerős tanárok vezetése mellett készülhetnek az életre s arra, hogy hazájuknak jó polgárok lehessenek.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.
CENTRAL MOZGÓ: ZWEI HERZEN IM TAKT. (Két szív egy keringőben.) — A legnagyobb sikert aratott filmoperett Bolváry Géza mesteri rendezésében. Zenéjét Robert Stolz írta. Főszereplők: Walter Janssen, Gretl Theimer, Willy Forst, Oscar Karlweiss, Irene Eisinger és Szőke Szakáll.
SELECT MOZGÓ: EGY NESZEDÉLMES KALAND (Hans in allen Gassen) Ludwig Wolf „Smarra” c. regény nyomán, Főszereplők: Hans Albers, Camilla Horn a szőke s Betty Amann a fekete szépség. Gyönyörű svájci tájképek.

Aradi szálloda panasszal fordult a prefektushoz a jazz-zene ellen

A szállodai vendégek nem tudnak aludni a Városi kávéház terrasz-zeneje miatt. — A kávéháztulajdonosok védekeznek a vádak ellen.

Érdekes ügyben emeltek ma panaszt Serban György dr. megyei prefektusnál a Fehér Kereszt szálloda tulajdonosai. Panaszukban előadták, hogy a szálloda jóhírneve forog kockán a szomszédos kávéházak terraszain játszó jazz-band-ek miatt. A szállóban megforduló vendégek az igazgatóságához fordultak panaszaikkal, hogy a késő éjszakai órákig játszó zenekarok miatt képtelenek aludni. Tekintettel arra, hogy az éjszakai csendőnbontás esetleg súlyos anyagi veszteséget jelent a szállodának, kérték a prefektus intézkedését, annak megszüntetésére. Serban dr. megyei prefektus intézkedésére a rendőrség megbízta Adamovici komisszárt, hogy tanulmányozza a helyzetet s arról tegyen jelentést.

Kornis Márton, a Fehér Kereszt tulajdonosának kijelentése szerint, amióta a Városi terraszán az éjszakai órákban zene játszik, állandó a panasz a vendégek részéről, hogy képtelenek az uccáról felhangzó zaj miatt pihenni.

Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett ebben az ügyben a Városi kávéház tulajdonosaihoz is, akik kijelentették, hogy a zene a terraszon csakis éjfélig játszik, s azután már csak bent a helyiségben folytatják a játékot. Nem helytálló tehát a szálloda vezetésének a panaszja és kérése, hogy éjféltől tiltsák el a terrasz-zenét. Minden irányú intézkedés felesleges, mert a zene eddig is ezeknek szemelött tartásával játszik.

A jazz-band háborúság fejleményei elé érdeklődéssel tekintenek Aradon.

Főúri esküvő. Budapestről jelentik: Ma délelőtt folyt le részint az Andrássy-úti palotában, részint pedig a Lipótvárosi Bazilikában három csetei Herzog András esküvője, Parravicini Mária Izabella grófnővel. A menyasszony édesapja, Parravicini di Parravicino Carlo gróf, aki a Párisban székelő Banque Italo Française de Credit vezérigazgatója. A menyasszony édesanyja, Brusati di Settala Mária Antoniette örögrófnő. A menyasszony részéről a génuai herceg, az orosz király unokatestvére volt a tanú, mivel azonban a herceg édesatyja halála miatt gyászban van, őt a házasságkötésnél Arlotta követ helyettesítette. A vőlegény tanúja Ripka Ferenc dr. főpolgármester volt. A fiatal pár az egyházi szertartás után hosszabb külföldi utra indult.

Hat hónap váltóhamisításért. Váltóhamisítás vádjával állott ma Petuciu Lázár dudai lakos az aradi törvényszék Orezeanu-tanácsa előtt. Petuciu néhány hónappal ezelőtt Muresan Tódor nevére hamisított egy hatezer lejes elfogadványt, amelyet az Arad-Csanádi Takarékpénztár kisjenői fiókjánál számoltatott le. A mai tárgyaláson az egyszerű parasztember beismerte a terhére rótt bűncselekményt, azzal védekezvén, hogy fizetési nehézségei voltak, arra számított, hogy időközben sikerül a váltót kiváltania s így a hamisítás tényéről senki sem vesz tudomást. A törvényszék Petuciu Lázárt hat hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott, valamint védője fellebbezést jelentettek be.

A javasasszony varázsitala. Sirórivő fiatal parasztlány állott ma az aradi törvényszék Orezeanu-tanácsa előtt. Bodea Katica hontisori leány, 15 éves korában anyai örökök elé nézett. A fatusi javasasszonytól valami italt kapott, amitől megszabadult magzatától, az eset azonban a csendőrség tudomására jutott és Bodea Katica ellen megindult az eljárás. A fiatal leány közben férjhez ment és a mai tárgyaláson azt adta elő védelméül, hogy magzatától azért igyekezett megszabadulni, mert félt, hogy vőlegénye akkor nem fogja elvenni. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 15 napi elzárásra ítélte Bodea Katicát.

Találtatott egy ridikül. Igazolt tulajdonosa átveheti az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

Egy érettségizett urileány sorozatos lopásai Aradon

Lopott aranyórák és ridikülök a házkutatásnál — Lakáskeresés ürügye alatt fosztotta ki a lakásokat a szatmári urileány — Berlinben zeneakadémiát végzett és most a rendőrség foglya

Több aradi uricsaládnál az elmúlt napokban egy feltűnően elegáns, választékos modorú urileány jelent meg, aki elmondotta, hogy édesapja ezredes volt Szatmáron, azonban nemrégiben meghalt és így ő kénytelen állás után nézni, hogy megélhetését biztosíthassa. Az alig husz éves urileány többek között megjelent Friedmann Dezső áruügynök Kosuthi-uccai lakásán, akinél lakást akart kivenni. Innen elment Friedmann Dezső feleségével Friedmann Imréné lakására, ahol hosszabb ideig beszélgetett. A beszélgetés után a ház urai megdöbbenve vették észre, hogy egy női ridikül, amelyben egy női aranyóra is volt, eltűnt. És azokon a helyeken, ahol az urileány álláskeresés céljából megjelent, szintén mindenütt eltűnt egy-egy értéktárgy: óra, karperrec, gyűrű, stb., de senki sem gondolt arra, hogy a tolvaj az idegen urileány legyen.

Rövid időn belül az aradi rendőrségre hat feljelentés futott be és így többek között Tudosie örnagyné is feljelentést tett a rendőrsé-

gen ismeretlen tettes ellen, aki aranyóráját lopta el. A nyomozást az ügyben Margescu komiszár vezette be, aki a rendőrségre előállította az urileányt, akiről kiderült, hogy U. V. Szatmári származású leány. Szatmáron 1929-ben érettségizett és ekkor Berlinbe utazott, ahol a zeneakadémára iratkozott be. Itt két évig tanult, majd amikor szülei meghaltak, kénytelen volt visszajönni Romániába és ekkor néhány nappal ezelőtt Aradon telepedett le. A képzett és művelt urileány Aradon több uriháznál próbált szerencsét és mindenjénen valamely értéktárgyat ellopott. Az értéktárgyakat elzalogosította és az ez után kapott összegekből élt. Margescu komiszár az urileány lakásán — akit őrizetbe vettek — négy aranyórát, hat karkötő órát és négy aranygyűrűt talált. Ezeket a tárgyakon kívül még lopott fehérneműt is talált a komiszár a fiatal leány lakásán. Az ügyben még folyik a nyomozás és nem lehetetlen, hogy még érdekes meglepetésekkel fog szolgálni.

A kommunisták fel akarták lázítani a magyar nemzeti hadsereget

Letartóztattak egy veszedelmes agitátort — Szenzációt keltő leleplezések — Moszkva utasítása — Lázítás a levante- és cserkészalakulatoknál

Budapestről jelentik: A rendőrség a legutóbbi kommunista ügyben folytatott nyomozás során letartóztatta Fischer Lalost, aki a magyarországi kommun idején jelentős szerepet játszott, majd Moszkvába szökött és ott agitációs tanfolyamot hallgatott és visszatért Budapestre. Itt a nyugati pályaudvar melletti benzinkut szerelői állását vállalta és így feltűnés nélkül intézhette agitációs munkáját.

A rendőrség megállapította, hogy Fischer veze-

tésével a kommunisták moszkvai utasításra főleg a levante és cserkész alakulatok körében agitáltak. A kommunisták fel akarták lázítani a nemzeti hadsereget, s elő akarták készíteni a katonákat a vörös hadseregbe való belépésre. Arra oktatták őket, hogy követeljenek a katonáknak politikai jogokat, követeljük, hogy a tisztektől vegyék el a büntetés jogát. Végül, hogy titokban katonai bizalmi férfiakat válasszanak és adják meg a katonák számára a szolgálat felmondásának jogát.

Aradváros tisztviselőinek július havi illetményéből nem vonható le a lakbérpótlék

A temesvári revíziós bizottság megváltoztatta a tanács határozatát — A lakbérpótlékok feleltézésének ügyében július kilencedikén lesz a végleges döntés

Általános izgalom uralkodott ma a délelőtti hivatalos órák alatt az aradi városnőzta tisztviselői körében. A feszült várakozást az a tény idézte elő, hogy ma tüzte ki tárgyalásra a temesvári revíziós bizottság az aradi városi tisztviselők feleltézési kérését Aradváros állandó választmányának ismeretes határozata ellen, amelyet a város vezetősége a lakbérpótlékok ügyében hozott. A közelmúlt napokban történt ugyanis, hogy a városi tanács állandó választmánya, dr. Lutai Cornel polgármester elnöklése alatt tartott ülésén elhatározta, hogy a városi tisztviselőket arra kötelezi, hogy 1931. január hó elsejéig visszamenőleg szerintük eddig illetéktelenül kézhezvett lakbérpótlékokat háromhavi egyenlő részletben történő levonás után fizessék vissza, mivel ezekre az összegekre a város költségvetésében egyfelől fedezet nincsen, másfelől pedig nincsen jogalapja annak, hogy a városi tisztviselők ezt a kedvezményt élvezhessék. A város vezetősége a nagytanácsülés elé akarta vinni megszavazás végett a kérdést, azonban erre a nagytanácsülések ismételt betiltása miatt nem került sor.

— Junius 28-án, vasárnap, iparos tanoncskólai rajzkiallítás. Belépés díjtalan.

— Adományok a soborsini gyermeknyaralótáboroknak. Az aradi Vörös Kereszt Egyület soborsini gyermeknyaraló telepének céljaira a vezető aradi iparvállalatok számos adományt juttattak el dr. Cucu Vazul városi főorvos útján. A mai nap folyamán az aradi Neuman-gyár két zsák kenyérlisztet és két zsák főzölisztet ajánlott fel a soborsini gyermektelepen üdülő gyermekszere részére. Az aradi Cukorgyár egy mázsa cukrot juttatott el az altruista intézmény vezetőjéhez.

A városi állandó választmány határozata ellen a városi tisztviselői kar haladéktalanul beadvánnyal fordult a temesvári revíziós bizottsághoz, kérve a határozat mielőbbi felülvizsgálását. A városi tisztviselők beadványa terjedelmes indokolásban mutat rá arra, hogy az ominózus határozat milyen szempontokból nélkülözi a törvényességet. A temesvári revíziós bizottság mára tüzte ki tárgyalásra az aradvárosi tisztviselők feleltézését az állandó választmány határozata ellen. A városi tisztviselők képviselőiben Olariu István városi vezértitkár jelent meg a tárgyaláson.

Olariu vezértitkár ma este érkezett vissza Temesvárról. Az Aradi Közlöny munkatársának a következőkben számolt be a tárgyalás eredményéről:

— A revíziós bizottság a végleges döntést július 9-ikére halasztotta, azonban felfüggesztette az állandó választmány azon határozatát, hogy a tisztviselők részére folyósított lakbérpótlékokat július hó elsején levonásba kell hozni. A döntés szerint tehát a július havi illetményeket levonás nélkül kell a tisztviselőknek kifizetni.

— Inhalatörum. Dr. Róna Speciális társas és pneumatikus inhalatörum. Javalatok: orr-, torok-, gégebetegségek, (következményes fülbajok), hörgőhurut, asthma, tüdőgyulladás, tüdőcsucsúrut, tüdő- és mellhártyalob utókövetkezményei. Str. G. Popa 1a. (volt Ferdinand-u.)

— A becsületes megtalálózó! Feikérjük azon hölgyet, aki csütörtök délután 6 órakor a Neptun-fürdő hintája körül egy karcsattórát talált és kereste a tulajdonost, aki azonban nem jelentkezett, hogy szíveskedjék a karcsattórát a Neptun-fürdő pénztáránál leadni

INGYEN KAPJA

o hó végéig
AZ **ARADI KÖZLÖNY**-t,
ha ma megrendeli.
Az előfizetést csak 1931.
július 1-től számítjuk.

SPORT KÖZLÖNY

Auer és Barátky

kiadásának jogosságát nem ismerte el a Román Szövetség és így a békeokmány értelmében mind a két válogatott játékost továbbra is a román szövetség tartja nyilván

A bucaresti-i központ közgyűlésének érdekesebb határozatai

Legutóbb beszámoltunk arról, hogy a Román Futballszövetség évi közgyűlésén rengeteg anyag várt tisztázásra és ezek közül érdekességével és főleg fontosságával, első helyen áll a Magyarországra távozott játékosok ügye. Az évi közgyűlés annak rendje és módja szerint Bucarestben lezajlott. Beszélgetést folytattunk *Ferdinánd Györggyel*, az aradi kerület főtitkárával az érdekes közgyűlésről. *Ferdinánd* a következő részletes és kimerítő referátummal szolgált:

— A felgyülemlett ügyek elintézése céljából szokatlanul megerősített hosszúságú tárgyalásaimk voltak. De hogy az elején kezdjem, megemlítem, hogy a szövetség által nyilvántartott 660 szavazat közül 380 szavazat birtokosai gyűltek össze és így a közgyűlés, tekintettel arra, hogy a jelenlévők felülmúlták a szabályos 50 százalékot, szavazatképes volt. Temesvár képviseletében dr. *Juga Livius* és *Farcasaru* jelentek meg 40 szavazattal. Nagyváradot *Sinoc* disztrikt elnök képviselte 20 szavazattal, Kolozsvárról nem volt jelen senki, Aradról hivatalos kiküldetéssel én utaztam a közgyűlésre 38 szavazattal a birtokomban. A közgyűlésen megválasztottuk a szükséges két tagot, ezek *Luchide* és *Istrati*. A főtitkárnak, *Luchidenek* fizetést szavaztunk meg, mert az ügyek annyira elfoglalják, hogy fizikai lehetetlenség egy másik kiegészítő állás vállalása. Kisebbszabásu alapszabálymódosítást hajtottunk végre és pedig azt, hogy az *FRFA* alárendeltje lesz a *Comisio Centralnak*, tehát minden helyi bíró csoport a disztriktnek. Ez a multban nem volt így, mert az *AAFAR* a legteljesebb autonómiát élvezte és miután államot az államban nem lehet alkotni, a szuverenitást megvontuk. A másik fontos módosítás az, hogy ezentúl a ligákban csakis kinevezett tagok foglalhatnak helyet, nem úgy mint ezelőtt, amikor a kinevezett tagok mellé választották kiegészítésként a többi tagokat. Természetes, hogy ez nem vonatkozik a disztriktkekre, ott marad minden a régiiben.

Auer és *Barátky* jogosulatlan szereplését állapította meg a közgyűlés. Majd rátér *Ferdinánd* főtitkár a legfontosabb klogogra:

— Tárgyalás alá vettük a Romániából el-távozott és Magyarországon játszó futballisták ügyét is. Ugyanis az *MLSz*-szel kötött egyezményünk egyik leglényegesebb pontja a játékos vándorlás rendszabályozása — viszsza-mezőleg is — volt. Megegyeztünk abban, hogy Romániából Magyarországra, vagy Ma-

Poloskák a világosság előtt elbűnnek, piszkos repedésekben élnek, ahonnan éjszaka másznak elő és vérszopó csípéseikkel elrabolják éjszakai nyugalomunkat. Oljék meg őket bűvölyeiken, — permetezzünk Flit rovarirtót minden repedésbe és sarokba. Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Ném hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált szűz csapra készíti az aradait.

gyarországról Romániába távozott játékos két évig nem játszhat még akkor sem, ha klubja nem gördit szereplése elé akadályt. A régi, eltávozott és Magyarországon szereplő játékosok igazolását is mind sorra vettük; *Auer*, *Barátky* és *Darvas* igazolását nem találtuk rendben és így máris ártunk az *MLSz*-nek, hogy egyezményünk értelmében a nevezettek játékjogát tartsák le, miután szabályellenesen játszanak odaát. Ezeknek a játékosoknak vissza kell térniük, ha játszani akarnak, vagy magyarországi csapatban nem rugthatják a labdát. Ez a három játékos — mint említettem — egyáltalán nem lett kiadva.

Majd, mint legvégső pontot az *AAFAR* helyzetét és az új *FRFA* viszonyát tárgyaltuk le. Megerősítették az *FRFA*-t és felszólítottuk az *AAFAR*-t, hogy harminc napon belül számoljanak el a vagyonnal. Beszélgetés formájában szó került az új bajnoki tervezetre, amely tudvalevőleg arról szól, hogy az ország legjobb csapatai egy, illetve két csoportban küzdjenek, ez szerintem feltétlenül érdekesebbé és főleg változatosabbá teszi a bajnoki küzdelmeket.

Összeállították a Budapest ellen szereplő aradi válogatottat

Mint ismeretes, vasárnapi vendégünk Budapest válogatottja lesz. Klubcsapataink legutóbbi sikeres szereplése megalapozta Arad sportjának hírnevét Magyarországon és így nagyon kell vigyáznunk most, a legerősebb erőpróbaikon. Habár Budapest válogatottjának összeállítása ismeretlen előttünk, mégis tudjuk annak nagy játékerejét és így kétszeresen gond volt Arad legjobb 11-ének összeválogatása. A válogatás aránylag jól sikerült, mert az adott körülmények között jobb csapatot nem küldhe-

Az eredeti tervezet a következő: Kolozsvárról az *Universitatea* és *Romania*, Nagyváradról a *Crisana* és *NAC*, Aradról a *Gloria CFR* és az *AMTE*, Temesvárról a *Ripensia* és az *UDR*, Bucarestből az *Unirea Tricolor*, *Venus*, *Juventus* és *Makkabi*, Ploestiből a *Prahova*, Marosvásárhelyről a *Mures*, Szebenből a *HTV* és Brassóból a *Brasovia* vennének részt a kétfordulós, pont- és gólarányra menő küzdelemben. Ez gyakorlatban nem volna be, mert óriásiak a távolságok, annál racionálisabb lenne azonban az erdélyi delegátusok terve, amely szerint ezt a 16 csapatot két csoportra: északi és déli ligákra osztanák. Egyikben Arad, Temesvár, Várad és Kolozsvár reprezentánsai vennének részt, míg a másikban a többiek. Nagyon félek a leszavazástól, mert a regátiak többségben vannak és akkor megvalósulna az a szerencsétlen terv, hogy a nevezett 16 csapat játszana az országos bajnokságért.

Ezzel be is fejezte *Ferdinánd György* szavait, sok rég vajudó ügy került nyugvópontra, sok új probléma került a felszínre és sok életrevaló terv áll a megvalósulás előtt. (stim).

tünk a játéktérre. *Albu* az országos válogatottban játszik, *Kolumbán* súlyosan megsérült, így csak a hátvédpar kérdése volt probléma. A válogatott a következő:

Theimler — *Varjasi I.*, *Varjasi II.* (vagy *Reinhard*) — *Halzsa*, (itt esetleg még *Husztig* is szóba kerülhet), *Szabó B.*, *Miskóczi*, *Cuican* — *Igná*, *Barbu I.*, *Török*, *Puskás*, *Barbu II.*, *Tartalékok: Pomacek* és *Dreclin*. Az *AMTE*-játékosok mind felmentést nyertek, mert vasárnap és hétfőn Szebenben játszanak.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi Közlönyben

El ne mulassza a MAGYAR HÁZ részvényeit lejegyezni!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Negyvenhat ipari érdekeltsége van Romániában a Creditanstaltnak

Nem történt még döntés a bécsi Rothschild-bankház jövő sorsa felől — Uj hitel után nézhetnek a romániai érdekeltségek — Az osztrák közvélemény a Creditanstalt rekonstrukcióját követeli, — de feltételeket fűz hozzá

Más név alatt fog továbbmüködni a bécsi Creditanstalt

Bécsből jelentik: A Creditanstalt ügye eddig még semmiféle döntőponthoz nem érkezett el. Miután a bank vezetőinek sem a hatalmuk, de minden jel szerint a kedvük sincs meg hozzá, hogy nagyobb felelősséggel járó intézkedéseket megtegyenek, a helyzet e pillanatban az, hogy a Creditanstalt még az összes régi iparvállalatok birtokában van s egyedül a *laibacht Creditanstaltot*, az osztrák banknak ezt a jugoszláv leányvállalatát adta el, mert a szerb nemzeti radikális csoportok ezt a pillanatot alkalmasnak találták arra, hogy ezt a különben egészséges bankot magukhoz váltsák és nacionalizálják.

A Creditanstalt jövője

A Creditanstaltnak tudvalevően igen nagy érdekeltségei vannak az utódállamokban és különösen Lengyelországban. Lengyel pénzügyi körök nagy érdeklődést is mutatnak ezek iránt a vállalatok iránt, amelyek közül különösen a varsó Discontobank, az Aktienhypothekbank s a bieltzi Schlesische Creditanstalt, az iparvállalatok közül főleg a Gollschauer-cementgyár, a szczakovai cementgyár, a lembergi sörfőzde, a báró Goetz-féle sörgyár, a chybi cukorgyár és a Zielinewski-féle gépgyár mutathatnak fel kedvező eredményeket. Szerdán délután a bécsi lengyel követség két tagja, Reitzes és Neumann keresték fel a Creditanstalt vezetését és hosszasan tárgyaltak vele arról, hogyan lehetne ezeket a lengyel bankokat és vállalatokat, vagy legalább is egy részüket a Creditanstalttól átvenni? Ezek a beszélgetések azonban elsősorban informatív jellegűek voltak és döntésre semmilyen irányban nem került a sor.

Még senki sem tudja, hogy mit fog hozni a jövő és hogy a Creditanstalt fennmarad-e és ha igen: milyen keretek között fogja folytatni a működését? Az új osztrák kormány most egyelőre azzal van elfoglalva, hogy új vezér-

A város tűzifa-szükségletét

a Victoria és a Mocsonyi-fatermelő cégeknél szerzi be.

Nagyszabású árlejtés folyt le a tegnapi nap folyamán a város gazdasági hivatalában arra a pályázatra, amelyet a város 350 vagon mennyiséget kitevő tűzifára hirdetett. Az árlejtésre négy ajánlat érkezett be. Az ajánlattevő cégek, a Viktoria—Örvös Bogszegi Fatermelő Rt., a Mocsonyi Antal-féle fatermelés, a Patria Fatermelő Rt. és a Milova Fatermelő Rt. képviselői valamennyien megjelentek a pályázatok felbontásánál.

A város gazdasági hivatalának bizottsága megállapította, hogy az ajánlattevő cégek közül a Viktoria és a Mocsonyi fatermelő cégek ajánlatai a legkedvezőbbek. A Viktoria 300 vagon fa leszállítására tett ajánlatot vagononként 4000 lejes árban ab vasutállomás, míg a Mocsonyi fatermelő cég 50 vagonra tett ajánlatot vagononként 4200 lejes árban ab vasutállomás. Megállapítást nyert, hogy a tavalyi árakhoz képest közel egyharmaddal csökkentek le az új faárak. Arad városa tűzifa-szükségletét tehát a fenti két cégnél fogja minden jel szerint beszerezni.

igazgató után néz és annak, valamint a külföldi hitelezők által delegált és már hetek óta Bécsben tartózkodó szakértőknek a véleménye után dönt a Creditanstalt sorsa felől. E pillanatban még minden a legnagyobb bizonytalanságban lebeg, — senki sem tudja, vajjon a Creditanstalt feltámad-e, vagy pedig csendes likvidálás lesz a sorsa? A külföldi hitelezők most további két évre meghosszabbították hiteleiket s így a Creditanstalt rekonstrukciójának lehetőségei adva vannak: De hogy történjék ez a rekonstrukció? Ha a bank feloldja külföldi összeköttetéseit, visszavonul a külföldi leánybankjaitól és iparvállalataitól, ha tulajdonosai lengyel, román és jugoszláv vállalatok, akkor megszűnik a híres nagybank lenni és bécsi közpénzbankká válik, melynek természetesen egész sereg kitűnő iparvállalata marad, de amelynek működéséhez hiányzik a bizalom, melyet az utolsó hetek eseményei alaposan kiöltek az emberekből. Ha pedig a Creditanstalt továbbra is az eddigi keretek között akar fennmaradni és működni, akkor nagy kiterjedésű, széleskörű hitelekre van szüksége és nagy kérdés, vajjon ezeket a hiteleket megkapja-e és még súlyosabb kérdés, vajjon a most következő két év lejártával ezek az összes hitelek nem a kormány nyakába szakadnak-e?

Nehézségek a romániai vállalatoknál

A legvalószínűbb kombináció az, hogy a Creditanstalt — esetleg más név alatt — tovább fog működni, mint bank, de iparvállalatait elszakítják tőle, még pedig külföldi iparvállalatainak nagy részét eladják, belföldi, jó iparvállalatainak finanszírozására egy holdíngtársulat alakul, gyengébben produkáló vállalatai közül pedig az egy foglalkozásukat fuzionáltatni fogják, a többit pedig megszüntetik.

A Creditanstalt pénzügyi elakadása természetesen nehézségek közé juttatta azokat a romániai iparvállalatokat is, amelyek a Creditanstaltnal szorosabb összeműködésben éltek. Romániai iparvállalatok nem kevesebb, mint másfélmilliárd lej hitelt élveztek a Creditanstalttól, amely hiteleket most felmondották és azokat a lejáratkor ki kell fizetni.

Negyvenhat ipari vállalatnál volt a Creditanstalt érdekelve és most az a helyzet, hogy ennek a 46 romániai iparvállalatnak új pénziórrásokról kell gondoskodnia, mert különben elakad az üzemük vezetése és megáll negyvenhat iparvállalatnál a munka.

Egyelőre a negyvenhat romániai iparvállalat részére csak a Banca de Credit Roman magánakciója keres másfélmilliárdot, de amennyiben eljárása eredményt nem hozna, a kormánynak is tenni kell valamit, mert a mai viszonyok között általános érdek, hogy az országnak jelentős iparvállalatai nehézségbe ne kerüljenek és a leépítés vagy leállítás újabb munkanélküliséget ne okozzon.

A Creditanstalt egész sereg vállalatánál már erős személyzeti redukción volt végte, jeleül annak, hogy ezeknek az üzemeknek a működését lényegesen korlátozni akarja, más vállalatoknál pedig bejelentette, hogy a legközelebbi hónapokban számottevő elbocsátásokra és leépítésekre készül. A Creditanstalt iparváll-

alatainak a személyzete közös bizottságot választott, amelynek az lesz a feladata, hogy a hivatalnokok és munkások nagyszámú, radikális elbocsátása ellen küzdjön és mindent meg fog tenni arra nézve is, hogy a Creditanstalt a hatáskörébe tartozó iparvállalatoknak a lehetőséghez képest ne mondja fel a hiteleket és így ne vonja meg tőlük további működésük alapfeltételeit.

Az állami garancia

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Ausztria legnagyobb pártja milyen titkos feltételekhez fűzte hozzájárulását ahhoz, hogy az állam garanciát vállalhasson a Creditanstalt adósságaiért? Megírjuk ezt, de hozzátesszük, hogy ezek a feltételek, kivételesen, nem párt-szempontról fakadnak, hanem az osztrák közvélemény nagy része is osztja őket, — még az is, amely nem szociálista érzelmi.

1. Az állam azonnal új, az állammal szemben felelős vezetőséget nevezzen ki.

2. A Creditanstalt újjáalakítása érdekében egy rekonstrukciós bizottságot kell alakítani, amelyben a munkáskamara képviselőinek is részt kell vennie, teljes joggal arra, hogy a Creditanstalt üzleteibe bepillantást nyerhessen.

3. Azonnal bizottság alakítandó, amelynek a Creditanstalt érdekkörébe tartozó iparvállalatok reorganizációja és finanszírozása volna a feladata és amely erre a célra megfelelő tervet dolgozzon ki.

4. Mindazokat, akik a Creditanstalt, illetőleg a benne felolvasd bankok igazgatóságához tartoztak, felelősségre kell vonni és ezek teljes vagyonukkal kezdeskednek a kárért, melyet a Creditanstalt válsága az államnak okozott.

... Ezekből a pontokból, melyek csak a hét kedjén váltak köztudomásúakká, látható, mennyire az elején tart még a Creditanstalt rekonstrukciója és mennyire nem történt még semmi a rekonstrukció érdekében...

Kenyér- és petroleumadó

Hogyan fedezi a kormány a búzaprémiumot?

Bucurestiből jelentik: Általános feltűnést keltett az a híradásunk, amelyben azzal foglalkoztunk, hogy a kormány 10 ezer lejes export-prémiumot kíván biztosítani minden vagon exportált, elsőrendű gabona után. Ezt a 10 ezer lejes jutalmat — mint megirtuk — a kormány újból adókból akarja fedezni és ezeket az adókat részint a kenyérre, részint a belföldön fogyasztott petroleumra, tehát elsőrendű közszükségleti cikkekre kívánja kivetni. Bucuresti-i munkatársunk jelentése szerint, a kenyérre kivetett illeték 50 bani lesz kilogrammonként.

= Megszüntetett autonóm intézmények

Bucurestiből jelentik: Ionescu-Sisesti aradi képviselő, földművelésügyi miniszter törvénytervezetet készít elő, amellyel több olyan autonóm intézményt kíván feloszlítani, amelyek a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak. Ezek közé tartoznak a RAZ (az agrár-termékek autonóm intézete), a CAPS (az állami termékek autonóm pénztára), a PARID (az állami halastavak autonóm intézete) és az ONAC (a nemzeti kolonizációs hivatal). Mindezeket az autonóm szervezeteket a földművelésügyi minisztérium igazgatóságaiá fogják átalakítani.

Árlejtés biztosításra az aradi városházán. A város gazdasági hivatalában ma folyik azoknak a pályázatoknak a felbontása, amelyet a város négy teherautójának és egy nagyértékű locsoló-kocsijának baleset- és tűzbiztosítása érdekében a közelmúltban hirdett. Két biztosító társaság küldötte be a határidőre pályázatát, az aradi Agromomul és az Adria Biztosító. A pályázatok felbontása után, a bizottság megállapította, hogy az Adria Biztosító pályázata nem felel meg a formai előírásoknak. Ettől függetlenül azonban az Agromomul ajánlata egyúttal kedvezőbb is a másiknál. Az árlejtést érdemlegesen a városi tanács állandó bizottsága a legközelebbi ülésén fogja tárgyalni.

Bármilyen vasúti jegy **legelőnyösebb** a **WAGONS-LITS-COOK** Utazási Világvállalat és bármilyen vízum

Hivatalos menetjegyirodájában, a Minorita-palotában.
Fürdőjegyek, körutazási jegyek, szakaszról kitételek.

A bucuresti-i Marmorosch, Blank & Cie megpályázta az ország valamennyi monopol-kerületének nagytrafik-engedélyét

Aradiak versengése a nagytrafikok koncessziójáért — Árverés a bucuresti-i Monopol Autonom Pénztáránál — A Marmorosch, Blank az egész országra kéri a koncessziót

Bucurestiből jelentik: A Monopol Autonom Pénztáránál tegnap tartották meg az árverést a nagytrafikok koncesszionálására vonatkozólag. Az árverés iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott és az ajánlattevők összesen 51 ajánlatot adtak be. Ezek közül egy ajánlat az egész ország területére, hat ajánlat az ország több monopol-kerületére, míg a többi ajánlattevők az ország egy-egy kerületének bérletére nyújtottak be pályázatot.

Az ajánlatok általános ajánlat, amely az ország valamennyi kerületét megpályázta a Marmorosch, Blank & Cie. pénzintézet részé-

ről a külön e célra alapított *Árvelősző Kereskedelmi Társaság* útján történt. Az árverés eredménye csak két hét múlva válik ismertté.

Bucuresti-i munkatársunk jelentése szerint az árverésen a következő aradiak vettek részt: *Popa János* mérnök, 400 ezer lej garanciával, aki 8 százalék jutalékot kér. *Sándor Iván*, 400.700 lej garanciával, aki 17 százalék jutalékot kér. *Pál Gyula* és *Lengyel Béla*, 400 ezer lejes garanciával. Az utóbbi két ajánlattevő a dohány után 9, a játékkártyák után 7, míg a cigaretta-papír után ugyancsak 7 százalék jutalékot kér.

A zsilvölgyi kérdést

Julius 2-án kezdik tárgyalni Bucurestiben.

Dévaról jelentik: Közöltük, hogy a zsilvölgyi bányák, július hó elsejére felmondták a kollektív szerződést. Hirt adunk arról is, hogy a bányász szövetség a munkaügyi inspektorátushoz betherjesztette az új szerződéstervezetet és kérte annak tárgyalásra való kitűzését.

A munkaügyi inspektorátus július hó 2-ára tűzte ki és arra úgy a munkaadók képviselőit, mint a szövetség kiküldöttjeit megidézte.

A munkásküldötteket Gherman Eftimiu képviselő, munkásszövetségi megbízott vezeti. Zsilvölgye munkássága, tekintettel a szerződéshez fűződő nagy érdekekre, feszült várakozással néz a tárgyalások elé.

A Hoover-terv megszilárdította a nemzetközi gabonaárakat is. Londonból jelentik: A wionipegi gabonaárak Hoover tervének hatása alatt megszilárdult. Több mint egymillió bushel buzára szóló kiviteli rendelkezés érkezett a tőzsdére, ahol az árak újabb két centtel emelkedtek.

— **Megszűnt a gyapju kiviteli váma.** Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott és ezen elhatározta, hogy a gyapju után fizetendő kiviteli vámot teljesen megszünteti. A bizottság először egy értelmű határozatot hozott, hogy csak a július 15-ig exportált gyapju élvez vámmentességet, de később belátta, hogy ez a határidő rövid és ekkor úgy döntött, hogy nem szab határidőt.

Rádió műsor.

PÉNTEK, JUNIUS 26.

Bucuresti. 12.00. Gramofon. 5.00. Táncczene. 7.00. Gramofon. 8.00. Színház. 8.45. Mascagni: A Parasztbecsület című operája gramofonon. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12.00. Déli harangszó. 12.05. Cigányzene. 5.00. „Caligula császár 2000 éves hajóján a Nemi tavon”. Szekeres László dr. előadása. 5.30. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye Vig Miklós (ének) közreműködésével. 6.30. „Holdfény alatt”. Komáromi János felolvasása. 7.30. Napkelet lírája. R. Simonffy

Margót előadása. 7.00. Lugossy István tárogató estje. Zongorán kísér Poigár Tibor. 8.00. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 8.45. Gramofon oratóriádás (A bűvös vadász). Utána cigányzene. — Bécs. 11.00. Gramofon. 12.40. Hires tenorok gramofonon. 3.20. Haupt-zenekar. 7.30. Közvetítés a bécsi állami operából. (Az opera címe nincs megadva) 10.15. A Krall-jazz hangversenye. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 12.45. Déli zene. 4.00. Tánccgramofon. 5.30. Harmonika. 6.00. Kávéházi zene. 10.50. Rádiózenekar. — Breslau. 7.50. Lehár-zene gramofonon. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Cigányzene. 2.30. Zenekari hangverseny. 5.00. Magyar óra. — Kattowitz. 5.10. Gramofon. 8.15. Szimionikus hangverseny. 10.30. Könnyű és táncczene. — Milánó. 5.00. Éttermi zene. 7.15. Vegyes zene. 7.45. Gramofon. 9.15. Hangverseny a Scalából. Utána éttermi zene. — Pozsony. 6.00. Magyar óra. — Prága. 2.30. Rádiózenekar. 5.15. Gramofon. 6.30. Német leadás. 8.00. Hangverseny. — Róma. 5.00. Hangverseny. 8.10. Gramofon. 9.00. Vegyes hangverseny, egyfelvonásos. — Varsó. 5.00. Könnyű zene. 7.20. Gramofon. 8.15. Filharmonikusok hangversenye. 10.30. Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN
felel

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága halottunk

Prohászka Ferencné

szül. Pauzár Bözsike

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, részvétük kifejezésével nagy bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk halás köszönetet.

A gyászoló

Pauzár és Prohászka család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Let vastagabb betűvel 8, illetve 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Let. A vastagabb betűvel kiváltó szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

FIATAL urideány megismerkedne intelligens uriemberrel szórakozás céljából. Leveleket „Partner” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2107

ALKALMAZÁS.

KERÉSEK egy nő molnárt azonnali belepésre. Bisztriczky, Győrök. 2108

LAKÁS.

KÜLONBEJARATU uccai butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim volt Bathány-ucca 31., 1. em. 1941

UJONNAN renovált 3 szobás, parkettás, fürdőszobás uccai lakás azonnali kiadóra. volt Szabadság-tér 5-6. Ugyanott jég szekrény eladó. 2111

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Aszaltos Sándor-u.) 3. 690

KIADÓ két egyaránt butorozott egymásba nyíló különbejárati szoba fürdőszoba használattal július 1-re. Cim: v. Ferdinand-ucca 9., első emelet az udvarban. — Pontos cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. — Ugyanott egy különbejárati butorozott szoba kiadó. 2001

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉTSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HOFPHERR és SCHRANZ-gyártmányú 6-os cséplőgép (szekrény) Fordson Traktorral, üzemképes, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet az Ujaradi Takarékpénztárnál, Araduln. 2115

Olesón eladó ingatlanok!

Belvárosban, a volt Bathány-uccán az egészen közel, földszintes sarokház 2x4 szoba, előfürdő, cselédszoba lakással, áron alul sürgősen 520,000 Lejért, vasúthoz közel, egyemeletes bérház 1x2 és 3x1 szobás lakásokkal, ess ingeni relikokkal, nagy gyűjteményekkel 150,000 Lej banktoherrel, 320,000 Lejért, az aradi határban 30 gómdas kisbirtok, minden szükséges kellékekkel felszerelt gyönyörű hangárral, alkalmi áron 330,000 Lejért eladó.

Bővebbet Kiss Lajos „Uranul” irodájában, vörösházával szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1. szám, 1. emelet.

BIEDERMAYER óvól ebédloasztal 750 lej, könyvszekrény 1500 lej, gyönyörű intarzás totelramák 500 lej, fotel 400 lej, szalon (6 fotel, divány) 3000 lej, storeok 400 lej darab, nagyon olcsó keleti ebédloasztalok, seymem perzsa asztalterítők, tutószőnyeg, zongorák, hegedűk, asztalok, festmények, divány, irasztalok, 3-as Wertheim-kassza, antik órák, tükrök, ezüstök, gyermekágy, vitrinek, antik szekrények, díszágyak, stb. eladók SALGONE bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

ELADÓ sürgősen féltéher háló, kredenc, asztal, székek, divány, különféle butorok. Deák Ferenc-ucca 31. 2077

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 200

KERÉSEK két egyforma fehér vaságyat, hálószobaberendezést, ebédlo, uriszoba butorokat, antik komód és szekretereket, antik brekátokat, ezüstágyakat, jég-szekrényeket stb. SALGONE bizományi-üzlete. Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1030

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

YORKSHIR KAN (deutsche edelschwein) 3 darab tenyésztesre eladó. Jegyző. Sándor-ucca. 2103

Veszek, cserélek, kölcsönzök és eladok egyévi részletre kerékpárt és motorkerékpárt. — Russz villany-óra és elemek becserelése AURA elemekre MOTORICA-nál, volt asztalos Sándor-ucca 12. szám. Kerékpárra piros világitó 15. — Lejért.

ÜZLETEK.

RADNAN 45 éve fennálló fűszerüzlet teljes berendezéssel, a legforgalmasabb helyen, az összes jogokkal, kiadó. Cim Kohn Lajos, Radna. 2072

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnali kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

SÜTÖDE, 60 éve fennálló, jóforgalmu, hásszal, butorozattal együtt, elköltözés miatt eladó. Cim: Str. Marasesti 47.

POTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy fizethetőség azonnali kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.